

דבר יו"ר מועצת הרשות השניה

מרדכי שקלאר

מועצת הרשות החלה את כהונתה במאי 1999, כאשר שוק התקשורת היה בעיצומם של שינויים, בעלי השלכות מפליגות בתחום התרבותי והחברתי. הללו מעמידים בפני המועצה שאלות ותהיות על מקומם ותפקידם של ערוצי הטלוויזיה והרדיו המסחריים בתרבות הישראלית.

לאור תהיות אלה, המועצה החלה לבחון את תפקידה בעידן של ריבוי ערוצים ושידור דיגיטלי. דיוני המועצה התמקדו במספר שאלות עיקריות:

- מהו מקומה של הרגולציה בעידן של שמים פתוחים.
- כיצד לעצור את הסחף לכיוון הזילות והמלחמה על הרייטינג בכל מחיר.
- האם ערוצי השידור לציבור הרחב ישדרו ויתחזקו או שיצטרכו לשנות כיוון כדי להעמיד תחרות רצינית לשידורי הנישה.
- והאם, לאור כל זאת, יש מקום לערוץ מסחרי נוסף?

אחת השאלות המהותיות הנגזרות מדיונים אלו היא, כיצד צריכים להשתקף במדיניות התקשורת השינויים שחלים בחברה הישראלית בתחום החברתי והתרבותי, ויתרה מזו, האם מציאות זו תחייב את הערוצים המסחריים לאמץ בהכרח את המכנה המשותף הנמוך?

על שאלות אלו ואחרות, ישבה המועצה על המדוכה ושיתפה בלבטיה אנשי תרבות וחברה מעולם היצירה והאקדמיה. המועצה ערכה ימי עיון ושיח שבהם השתתפו: פרופ' יוסי יזרעאלי, פרופ' דן כספי, פרופ' ארנון צוקרמן, אדם ברוך, ענת גוב, ד"ר מאיר בזגלו, ד"ר דוד אוחנה, אפרים סידון, מיכה שגריר ואחרים. כמו כן, פנתה המועצה לציבור הרחב ולאנשי המקצוע על מנת לקבל את עמדתם באשר לאופיו וצביונו של הערוץ החדש.

המסקנה העיקרית שעלתה בדיונים היא, כי בעידן של ריבוי ערוצים משייטת החברה הישראלית בין הגלובלי לסקטוריאלי, דבר שיוביל בהכרח לביקוש לערוצים מרכזיים דוברי עברית, העוסקים בהוויה הישראלית ובדילמות המעסיקות חברה רבת פנים כמו החברה הישראלית.

בשל מסקנה זו והגיבוי שנתנו לה הסקרים שנערכו בנושא, החליטה המועצה על שני מישורי פעולה משולבים:

- גיבוש כללים חדשים לערוץ 2 ולערוץ המסחרי העתיד לקום, שעיקרם הקלות לזכיינים בתחום הפרוצדורלי, כמו: הקלות בשיבוץ פרסומות, אפשרות לשידורים חוזרים של תכניות איכות מחד, ומאיך, הגדלת הדרישות בתחום התוכן באופן משמעותי, תוך שימת דגש מיוחד על תכניות דוקומנטריות ודרמות למיניהן שישקפו את התרבות הרב גונית של חברתנו.
- כתיבת תנאי מרכז לערוץ מסחרי חדש, בעל איפיון ייחודי שיפעל ככלי מעצב בקידום הפקות מקוריות ויתן ביטוי, בין השאר, לזהות הישראלית יהודית בשיח החברתי תרבותי.

בתחום הרדיו המועצה נרתמה ביוזמת מנכ"ל הרשות וסמנכ"ל התחום לגבש כללים חדשים כדי לבסס את תחנות הרדיו האזורי כגורם מוביל לעומת התחנות הארציות.

נוסף לכך, ראתה המועצה חשיבות רבה לבלום את המגמה שהסתמנה לאחרונה, בהקמת רשות נפרדת לתחנות הרדיו הפיראטיות, ניסיון העלול להביא לכריתת הענף של השידור המסחרי הכפוף לחוק ולנוהלי הרשות.

בעתיד מתכוונת המועצה להתמקד בתחומים אלה:

- להמשיך ולחזק את המגמה להפקות ולשידור תכניות דוקומנטריות ודרמות, תוך שמירת העקרון של נאותות הפקה.
- בחירת הזכיינים לערוץ המסחרי הנוסף.
- הכנת המכרזים החדשים לערוץ 2.
- בחינת אופיין של הפקות הרשות.
- מניעת העידוד לאלימות בשידורים.

לסיכום, המועצה תעשה כל שביכולתה להיות קשובה לציבור המעוניין לצפות בערוצי טלוויזיה ולהאזין לערוצי רדיו איכותיים העוסקים במתח בין הפרטיקולרי לאוניברסלי והמשקפים את התרבות הישראלית על כל רבדיה.

מרדכי שקלאר

דבר מנכ"ל הרשות השנייה

הדוח המסכם את פעילות הרשות לשנת 1999 מונח לפניכם. דוח זה מסיים תקופה ופותח שער לעידן חדש.

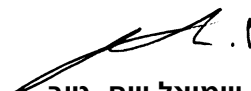
נתונים רבים, חישובים ומספרים כלולים בדוח. מאחוריהם מסתתרת עבודת נמלים והשקעה רבה של עובדי הרשות ששמו להם למטרה לשפר את רמת השידורים בטלוויזיה וברדיו, ולשמש עיניים ופה לציבור הרחב.

שנת 1999 הייתה פורייה במיוחד. לצד עבודת הפיקוח אחראית הרשות השנייה לעשרות הפקות של תכניות תעודה ותרבות. תכנית התרבות "זום" השאירה חותם ייחודי, סרטי התעודה ששודרו במסגרת "שבת סלאם" ו"תיבת תעודה" זכו לשבחים רבים. הרשות מימנה את מרבית הסרטים התיעודיים שהופקו השנה בישראל ואנו גאים על כך.

השנה, כבעבר, עמדנו לרשות זכייני הטלוויזיה וזכייני הרדיו ביעוץ, בפתרון הבעיות הטכניות וההנדסיות, בשיפור השירות לציבור ובעיקר בהתאמת נושאי השידור לכל אדם, קבוצה ועדה בישראל.

שנת 1999 היא שנה אחרונה למונופול הפרסום של ערוץ 2. בשנת 2000 התקבל התיקון לחוק הרשות השנייה, וערוץ מסחרי שלישי יוצא לדרך. לפנינו עידן חדש של שידורי לוויין, אינטרנט בכל בית, ערוצים ייעודיים וערוץ שלישי. הרשות, כמתבקש, תעמוד בפני האתגרים החדשים הללו ותבצע את השינויים הארגוניים שיתבקשו.

על הישגי שנת 1999 חתום בעיקר מנכ"ל הרשות היוצא, מר נחמן שי. נוסף לו מגיעה תודה רבה לכל העובדים, ובמיוחד לחברי מועצת הרשות, שהשקיעו מזמנם וממרחם בעשייה היומיומית. שיתוף הפעולה בתוך המערכת הניב את התוצאות המוצגות בדוח זה, והוא יבטיח מעבר חלק לעידן הרבי-ערוצי שלפנינו.

שמואל שם-טוב

חברי מועצת הרשות השנייה לטלוויזיה ולרדיו

מרדכי שקלאר
יו"ר מועצת הרשות השנייה
לשעבר יו"ר הנהלת ביה"ס לקולנוע "מעלה"
ומנכ"ל רדיו אזורי

צביה אלדר
מנהלת קריאטיבית, אנימציה
ואפקטים מיוחדים

מרים איתן
מתרגמת, מחנכת ומשוררת

נינו אבסדזה
עיתונאית

אברהם דורון
איש תקשורת
ומשפטן

מתי דוד
כלכלן, מנכ"ל תיירים,
מרצה, שופט (נציג ציבור)
בבית הדין לעבודה

חליל גנאים
מנכ"ל מכללת מרכז הגליל

אלישע באב"ד
פרופ' לפסיכולוגיה חינוכית
האוניברסיטה העברית בירושלים

מוסקו אלקלי
שחקן

שגיב גדבאן
מהנדס ומבקר פנים

נורית פריד
מנהלת ומחנכת
מכון להכשרת טוענות

גיאורא עיני
עורך דין, מנכ"ל קרן יהושע
רבינוביץ לאומנויות ת"א

שמואל סנדלר
פרופ' למדעי המדינה
וראש המחלקה
באוניברסיטת בר אילן

רונית טור
עורכת דין

הנהלת הרשות השנייה לטלוויזיה ולרדיו

שמואל שם-טוב

מנכ"ל הרשות השנייה לטלוויזיה ולרדיו

נחמן שי

מנכ"ל הרשות השנייה לטלוויזיה ולרדיו
עד אוגוסט 1999

אהוד בן-דור

סמנכ"ל הנדסה,
מנכ"ל בפועל אוקטובר 1999 - ינואר 2000

יעל בובליק

סמנכ"ל כלכלה,
כספים ומינהל

עו"ד כרמית פנטון

יועצת משפטית

דליה סיגן

סמנכ"ל לענייני טלוויזיה
בפועל

נאוה בת-צור (שטראוס)

סמנכ"ל לענייני רדיו

ירון רגב

מתאם פעולות המועצה
וועדתיה

יואל רקם

נציב תלונות הציבור

טליה בן-אבי

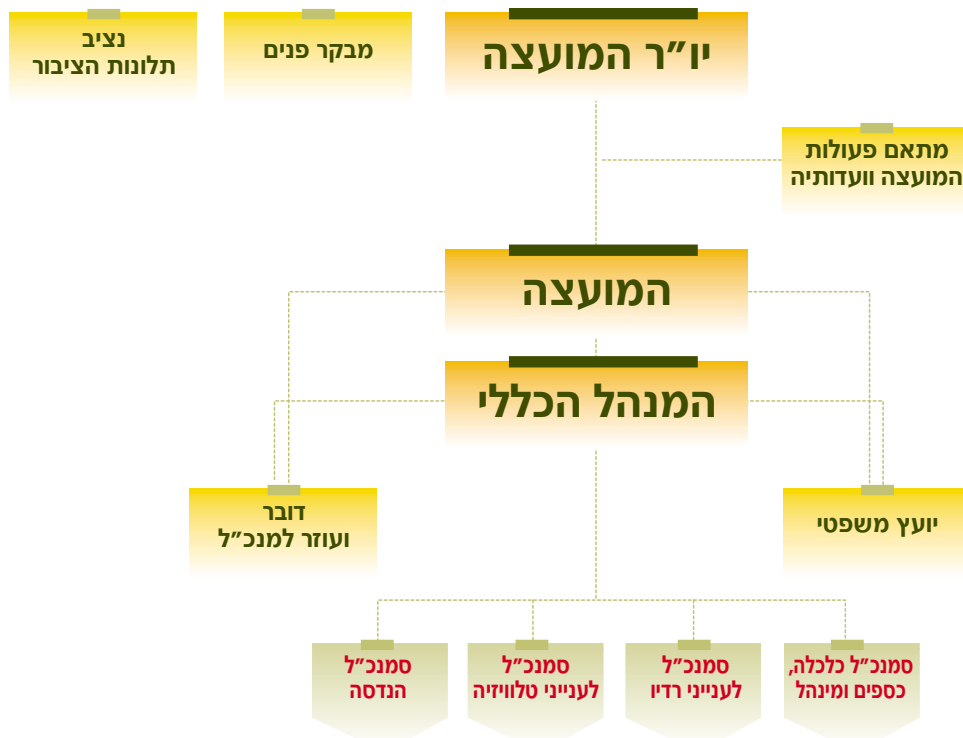
דוברת הרשות ועוזרת למנכ"ל
עד ספטמבר 1999

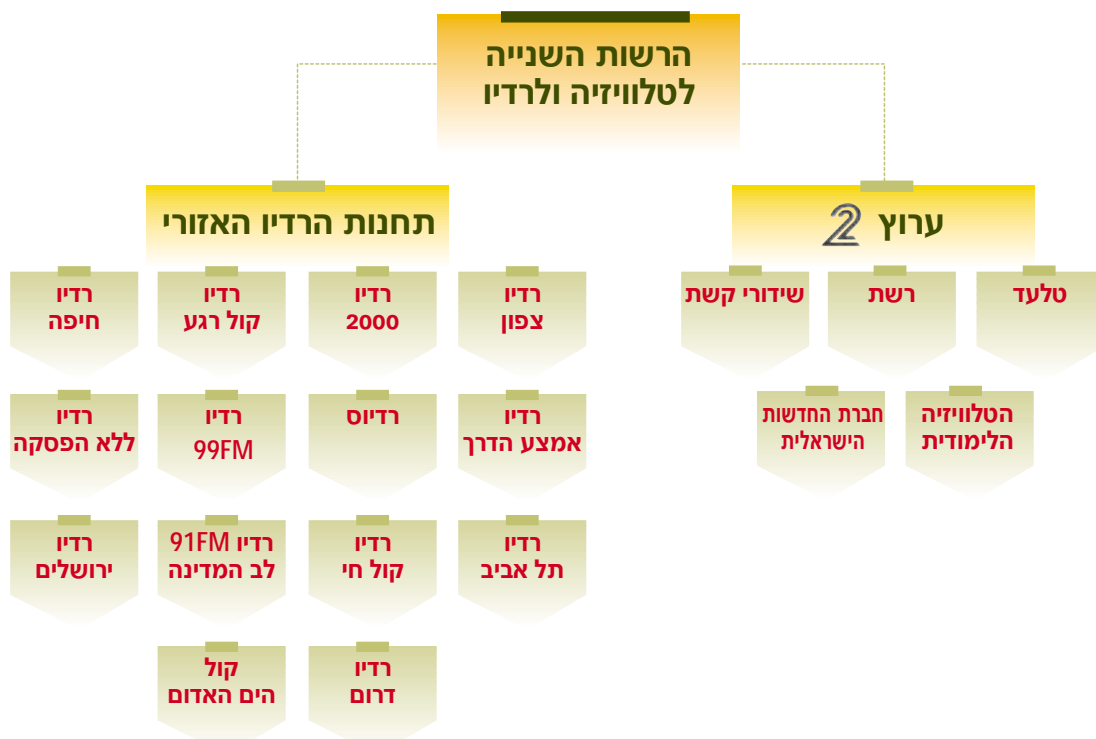
לאה בנאי

מבקרת פנים

מבנה הנהלת הרשות השנייה לטלוויזיה ולרדיו

בעלי הזיכיון בערוץ 2 וברדיו האזורי

פעילות מועצת הרשות השנייה לטלוויזיה ולרדיו

ירון רגב, מתאם פעולות המועצה וועדותיה

מועצת הרשות השנייה לטלוויזיה ולרדיו מונה חמישה עשר חברים, הממונים על ידי הממשלה, על פי המלצת השר הממונה על ביצוע חוק הרשות השנייה.

חברי המועצה הם אנשי ציבור בעלי רקע חברתי, תרבותי, ניסיון וידע בתחומי התמחות מגוונים ומודעות למצב החברתי בישראל.

הרכב המועצה משקף מגוון דעות והשקפות הרווחות בישראל בתחומים שונים.

אחריות המועצה, הנגזרת מחוק הרשות השנייה היא בראש ובראשונה לדאוג לשמירת האינטרס הציבורי במובן הרחב ביותר, כפי שהוא בא לידי ביטוי במגוון הפעילויות השונות של הרשות השנייה על כל מרכיביה.

המועצה היא גוף סטטוטורי, הפועל מכוח החוק, התקנות והכללים שנקבעו על ידי המחוקק. גוף המבצע את תפקידו באמצעות מספר מסגרות. במליאת המועצה נערכים דיונים ומתקבלות החלטות להתוויית מדיניות כללית לרשות השנייה. דיונים בתחומים ספציפיים נערכים במסגרת ועדות משנה של המועצה. נושאים, אשר אינם נכללים במסגרת דיוני ועדות המשנה מועברים לוועדות "אד-הוק" שמוקמות בהתאם לצרכים ספציפיים, המתעוררים במהלך העבודה.

לצורך קבלת החלטות ודיונים מושכלים נעזרת המועצה בעבודתה ביעוץ הן מגורמים פנימיים ברשות והן מיועצים חיצוניים.

בתחילת שנת 1999 התכנסה מועצת הרשות כוועדת מכרזים, וקבעה כי תחנות הרדיו האזורי: "רדיו ירושלים", "רדיו חיפה", "רדיו דרום", "רדיו ללא הפסקה", "קול הים האדום" ו"רדיוס" (גל 1), עמדו בתנאי הזיכיון בתקופה הראשונה וזכאיות לתקופת זיכיון נוספת.

בחודש מאי סיימה מועצת הרשות בראשותו של פרופ' גדעון דורון את כהונתה והשר הממונה על ביצוע חוק הרשות, שר החינוך, התרבות והספורט הרב יצחק לוי מינה מועצה חדשה, שלישית במספר, בראשותו של מר מוטי שקלאר.

המועצה מונה ארבעה עשר חברים. מר יוסף בר מוחא שמונה כחבר מועצה, פרש מכהונתו סמוך למינויו. כיום, השר הממונה על ביצוע חוק הרשות, הוא סגן ראש הממשלה ושר התקשורת מר בנימין (פואד) בן אליעזר.

מועצת הרשות הקימה שש ועדות משנה:

- ועדת טלוויזיה
- ועדת רדיו
- ועדת כספים ומינהל
- ועדה משפטית
- ועדה לפיתוח תקשורת
- ועדת ביקורת ונוהל

המועצה החדשה שמה לה למטרה להעלות את איכות שידורי ערוץ 2, להקים ערוץ טלוויזיה מסחרי נוסף ולבצע ארגון מחודש של הפיקוח על תחנות הרדיו האזורי. לביצוע מטרותיה אלה החלה המועצה בעדכון כללי שידור תכניות ופרסומות בטלוויזיה, כינוס דיונים בהשתתפות גורמים תוכניים, אקדמיים, תקשורתיים וכלכליים תוך שימת דגש על איכות השידורים, מגוון הדעות והתרבויות בחברה הישראלית והורדת רף האלימות בשידורים, הקלות לתחנות הרדיו האזורי כדי לאפשר להן תחרות הוגנת יותר בסביבת שידורי רדיו פיראטיים.

בחודש אוגוסט סיים מר נחמן שי, לאחר כשמונה שנים, את תפקידו כמנכ"ל הרשות. בתקופת כהונתו היה מר שי אחראי בתוקף תפקידו להקמת הרשות ומיצובה וגם להקמת ערוץ 2 ו-14 תחנות רדיו אזורי. את מקומו מילא יו"ר הרשות מר מרדכי שקלאר וסמנכ"ל הנדסה מר אהוד בן דור. בתחילת שנת 2000 בחרה מועצת הרשות את מר שמואל שם טוב למנהל כללי.

מועצת הרשות הוסיפה והגדילה את פעילות התמיכה ביצירה המקומית והדגישה את חשיבות הפריפריה. במסגרת קרן "סנונית" הקצתה המועצה 52 מלגות בסך כ- 1,900,000 ש"ח ליוצרים צעירים ו-14 תמיכות ל-23 פינות בסך כ- 405,000 ש"ח לפרוייקט "קליפים ושירה". במסגרת קרן "ברוש" חולקו 16 מלגות בסך כ-480,000 ש"ח ובמסגרת הקרן לעידוד מחקרים אקדמיים בתחום התקשורת ע"ש זבולון המר חולקו 13 מלגות בסך 120,000 ש"ח.

תפקיד הרשות השנייה בכלל ומועצת הרשות בפרט הוא רגולציה כלומר הסדרה. המחוקק, לאור החשיבות התרבותית חינוכית ומגבלת המשאבים, ראה לנכון בחוקקו את חוק הרשות השנייה את הצורך בפיקוח על השידורים ובהכוונתם. יחד עם זאת, כדי למנוע "ז'דנוביזם" תרבותי ורעיוני ועל מנת להבטיח שמירת פלורליזם קבע ריחוק הרגולציה מרשויות שלטוניות ומוקדי כוח כלכליים, ולכן מינה כגוף הממונה על הרשות את המועצה הציבורית שכאמור, מייצגת את מגוון הדעות הרווחות בקרב הציבור וקבע את סמכויותיה. המועצה על הרכביה השונים, למרות ניסיונות חוזרים ונשנים להגביל את עצמאותה, בעיקר מצד משרד האוצר, הצליחה, מתוך הכרה בסיסית כי הריבון הם אזרחי המדינה, לשמור על עצמאותה ועל מסגרת שידור מאוזנת והוגנת, כפי שהדבר בא לידי ביטוי בעיקר בשידורי הרדיו האזורי וערוץ 2 בתקופת מערכת הבחירות שהתקיימה במשך שנה זו.

עובדי התחום: שרית קמחי.

גורמים מקצועיים שעבדו עם התחום: יצחק ליבני.

נציב תלונות הציבור

יואל רקם, נציב תלונות הציבור

חוק הרשות השנייה קובע, כי תפקיד נציב תלונות הציבור הוא לשמור על האינטרס הציבורי בכל הקשור לשידורי ערוץ 2 ולשידורי תחנות הרדיו האזורי ולשמר פה לציבור הצופים והמאזינים. לצורך מילוי תפקידו העניק חוק הרשות השנייה לנציב סמכויות, המאפשרות לו לבצע את משימותיו. בין השאר, רשאי הנציב להאזין לתכניות הרדיו או לצפות בתכניות הטלוויזיה שבגינן נשלחה תלונה, לברר מהן עמדותיה של הרשות על שידור זה וכן להכריע בעניין נכונות התלונה. כמו כן, רשאי הנציב לדרוש שידור הודעה בדבר תוצאות בירור תלונה שנמצאה מוצדקת.

הדרכים המגוונות, שבהן מגיעות התלונות אל הנציב והמודעות לחשיבות תפקידו מאפשרת קבלת תלונות רבות יותר. התלונות מגיעות ללשכתו של הנציב בדואר, בפקס, וכן דרך אתר האינטרנט של הרשות השנייה, המיועד גם למטרה זו. בדרך כלל נשלחות התלונות מאזרחים, אך לעיתים גם ממגננוני פניות הציבור במשרדי הממשלה השונים, בחברות, באגודות ובעמותות. הן מגיעות אל הנציב, והוא מטפל בהן בהתאם לחוק ולכללים.

בשנת 1998 הפיקה הרשות, לבקשת הנציב, תשדיר לרדיו ולטלוויזיה, שהביא לידיעת הציבור את האפשרות להתלונן בפניו. תשדירים אלה שודרו גם בשנת 1999, וכך גדל בהדרגה מספר התלונות. מועצת הרשות השנייה והנהלתה אף חיזקו מגמה זו ויזמו הפקת תשדיר משופר שישובץ לשידור בשנת 2000.

בימים אלה עוסק הנציב במלאכת הכנת הדוח השנתי לשנת 1999, דוח מס' 5, אשר יוגש בקרוב לשר הממונה, ואחר כך יופץ לציבור הרחב.

ביקורת פנים

לאה בנאי, מבקרת פנים

ברשות השנייה, כרשות ציבורית, מתבצעת ביקורת פנימית כחוק. ביקורת זו כפופה לתקני הביקורת המקובלים ולחוק הביקורת הפנימית, התשנ"ב 1992.

במסגרת ביקורת הפנים נבדקים תחומי הפעילות השונים ברשות לפי תכנית עבודה מאושרת על פי חוק. הביקורת מתייחסת לפעולות הרשות ובעלי התפקידים שבה לרבות המועצה וועדותיה. הפעולות נבדקות מבחינת תקינותן, התאמתן להוראות החוק ולנהלים ומבחינת יעילותן וחסכון, אפקטיביות וטוהר מידות. המבקרת מדווחת ליו"ר המועצה, לוועדת הביקורת של המועצה ולמנכ"ל הרשות על תוצאות הביקורת. לצד תכנית העבודה השנתית מסייעת הביקורת בשיפור מערכות הבקרה, בארגון משימות מיוחדות ובביצוען כנדרש ממנה.

בשנת 1999 נבדקו במסגרת הביקורת הפנימית מספר נושאים, כגון:

- מעקב אחר ביצוע החלטותיה של מועצת הרשות.
- ביקורת על פעילותן של ועדות פנימיות ברשות.
- הטיפול בתלונות הציבור.

חוק חופש המידע

אילת מצגר, הממונה על יישום חוק חופש המידע

חוק חופש המידע התשנ"ח - 1998 קובע כי לכל אזרח ישראלי או תושב, יש הזכות לקבל מידע מרשות ציבורית לפי הוראות החוק. החוק מפרט גם את סוג המידע שיש להעביר לציבור, אופן העברתו והסייגים להעברת מידע.

יישום החוק הוחל במחצית השנייה של 1999 במשרדי הממשלה וברשויות הציבוריות.

בחודשים נובמבר - דצמבר 1999 התקבלו שש בקשות לקבלת מידע לפי חוק. ארבע מתוכן נענו בחיוב. במרביתן ביקשו הפונים לקבל הקלטות של תשדירי השירות לציבור שהפיקה הרשות, במסגרת מסעות הפרסום לעידוד סובלנות ונגד אלימות. בקשה אחת נדחתה משום שנושא הפנייה הוסדר בתקנות חובת המכרזים, התשנ"ב - 1993. על פי התקנות לא היה הפונה זכאי למידע שביקש. פונה נוסף הופנה לזכיון הטלוויזיה הרלוונטי כדי לקבל את המידע.

ה פעילות בתחום ה הנדסה

אהוד בן-דור, סמנכ"ל הנדסה

מהפכת התקשורת בעיצומה ועימה החזון לעתיד תקשורת רחבת סרט, נייחת וניידת. האינטרנט עובר תהליך של שינוי ממוצר ייחודי למוצר צריכה, הנמצא בכל מקום ושווה לכל "כיס".

מדברים רבות על "שמים פתוחים" ועל העצמת התחרות בשידורים לציבור במסגרת שידור לווייני ישיר, ערוץ טלוויזיה מסחרי נוסף, ערוצי רדיו מסחריים ארציים, ערוצי טלוויזיה ייעודיים ועוד.

שידורי הטלוויזיה הספרתית ייצרו בעתיד תנאי שוק חדשים שישפיעו על כל המעורבים בשידור, ויאפשרו שידור של עשרות ערוצי טלוויזיה באיכויות צליל ותמונה טובות מאד.

ב-1 בנובמבר 1999 הסתיימה תקופת הזיכיון הראשונה של ערוץ 2 והחלה תקופת הזיכיון השנייה שתסתיים ב-31 אוקטובר 2003. במעבר בין שתי התקופות שופרו תנאי הזיכיון כדי להשיג שינוי של פני המרקע לטובת הציבור.

באוגוסט 1999 תמה תקופת הזיכיון הראשונה של ארבע מתחנות הרדיו האזורי ותקופת הזיכיון של שתיים נוספות הסתיימה עם תום שנת 1999 ("גל 1"). בדצמבר 1999 נבדק מילוי דרישות המכרז ודרישות הזיכיון בקרב זכייני הרדיו האזורי של "גל 2".

הרשות השנייה נערכת להתמודדות עם אתגרים חדשים. ללא ספק, מדובר בשינויים מהותיים במפת התקשורת, אשר יחייבו אותנו להיערך בהתאם.

אנו רואים את תפקידנו בתחום התקשורת האלקטרונית, ובעיקר בתחום השידורים, כשותפים פעילים ומובילים בשינויים המתרחשים. לפיכך מקיימת הרשות תהליכים מקבילים של עידכון ויזומה הכוללים השתתפות בתערוכות, בכנסים ובהשתלמויות העדכניים ביותר בתחום.

תפעול מרכז השידור והבקרה - מש"ב

להלן פירוט תוספות ושיפורים שהוכנסו למש"ב בשנת 1999:

- א. שיפור מערך המחשוב - רכישת מחשב לעמדת פיקוח שידורים ושדרוג עמדת פיקוח טכנית.
- ב. התקנת מערכת להקלטת תיעוד כפול של שידורי ערוץ 2 והפעלתה.
- ג. רכישה של מערכת ממוחשבת לעיצוב שעונים לשידור On-Air והתקנתה.
- ד. רכישה של מוניטורי וידאו באיכות שידור והתקנתם בעמדות שידור, ביקורת וניטור כניסת זכיינים.

עבודה עם הזכיינים

1. ביקורות הנדסיות אצל זכייני ערוץ 2

במשך 1999 התקיימו ביקורות הנדסיות אצל זכייני ערוץ 2. מטרת הביקורת הייתה לוודא את מילוי מפרטי הזיכיון.

נושאי הביקורת

- א. תחזוקת הציוד.
- ב. גנרטור U.P.S.
- ג. עמידה בתקני שידור והפקת דוחות.
- ד. מערכות ניטור ושליטה על אות השמע והתמונה בזמן שידור.
- ה. רכש, פיתוח ושיפורים הנדסיים.
- ו. בדיקת התאמה והיערכות לשנת 2000.

מועדי הביקורת

- א. טלעד - מאי 1999.
- ב. רשת - יוני 1999.
- ג. שידורי קשת - יוני 1999.
- ד. הטלוויזיה הלימודית - יוני 1999.
- ה. חברת החדשות - יוני 1999.

2. פירוט ממצאי הביקורת - השיפורים הנדרשים

טלעד

- א. תכנות ה- VM-700 לניטור אוטומטי.
- ב. העברת אישור להתאמת המערכות לשנת 2000.
- ג. שיפור איכות אות התמונה במערכת הסיבים האופטיים מ"חברת החדשות".

רשת

- א. העברת אישור להתאמת המערכות לשנת 2000.
- ב. שיפור איכות אות התמונה במערכת הסיבים האופטיים מ"חברת החדשות".

שידורי קשת

- א. כיוול מכשיר ה- Vektor Scop בחדר המסדים.
- ב. העברת אישור להתאמת המערכות לשנת 2000.

הטלוויזיה הלימודית

שיפור איכות אות התמונה במערכת הסיבים האופטיים בקטע "רמת אביב" - "הרצליה".

חברת החדשות

- א. החלפת הניתוב האנלוגי לספרתי למש"ב ול"טלעד".
- ב. רכישת מכשירי VITS לאולפן ת"א ולניידת השידור החדשה.
- ג. רכישת מכשיר OP-40 של ה- VM-700 להשלמת מערכת הניטור האוטומטית לאות התמונה והשמע.
- ד. רכישת מכשיר TPG-625 לאולפן בת"א והפקת דוחות בהתאם.
- ה. רכישת מכשיר ASG-100 לאולפן ולניידת השידור לצורך בדיקות אות השמע.
- ו. העברת דוח מסכם בעניין התאמת כל המערכות לשנת 2000.
- ז. העברת תוצאות בדיקות הקבלה ונתוני ניידת השידור החדשה.
- ח. העברת תרשים לו"ז הכולל אבני דרך, ומתאר התקדמות הפרוייקט ב"נוה אילן" - אולפני ג.ג.

מערך שידור ערוץ 2

כללי

- בשנת 1999 ביצעה הרשות השנייה בתחנות השידור של ערוץ 2 את פעילויות ההנדסה העיקריות האלה:
- חברת "בזק" הכניסה שיפורים ב-9 תחנות שידור.
  - היערכות לקראת "שנת 2000".
  - הפעלת פרוייקט אבטחה-אלקטרונית ב-3 תחנות השידור "תל-אל-פול", "גבעת המורה" ו"בני-יהודה".
  - בחינת צמצום מס' תדרי השידור של משדרי ערוץ 2.
  - חברת "בזק" ביצעה תחזוקה רציפה.

א. הכנסת שיפורים בתחנות השידור

ב-9 תחנות שידור של ערוץ 2 הכנסנו בשנת 1999 שיפורים בתתי-מערכות העיקריות האלה:

- מערכת אספקת החשמל.
- מערכת מיזוג אוויר.
- מערכת גילוי וכיבוי אש.

תחנות השידור שבהן הכנסנו את השיפורים הן תחנות: "הר מרבץ", "שער הנגב", "תל-אל-פול", "אילת", "מעלה אפרים", "גבעת המורה", "בני-יהודה", "בי"ח-כרמל" ו-"מנרה".

ב. היערכות לקראת "שנת 2000" בתחנות השידור

הרשות השנייה יזמה היערכות מקיפה לקראת "שנת 2000" של כל מערכות השידור ומערכות תומכות-התקשורת המותקנות בתחנות. הרשות שמה דגש על מערכות אספקת מתח משניות - גנרטורים ומערכות אל-פסק.

ג. הפעלת פרוייקט אבטחה אלקטרונית ב-3 תחנות שידור

זימנו הכנסת מערכות אבטחה אלקטרונית ב-3 תחנות שידור: "תל-אל-פול", "גבעת המורה" ו"בני-יהודה". הפרוייקט נועד לחסוך בעלויות השמירה הקיימות כיום בתחנות אלו. הרשות יזמה את הפרוייקט בשיתוף חברת "בזק" בסוף שנת 1999, ומבצעת אותו עם חברת "בזק" וקבלני-משנה שלה. הפרוייקט אמור להסתיים בשנת 2000.

ד. היערכות לשינוי תדרי השידור של משדרי ערוץ

2

בשנת 1999 בחנו את האפשרות לצמצם את מספר תדרי השידור של משדרי ערוץ 2 הקרקעיים לאור הנחיות משרד התקשורת. הנושא ייבחן פעם נוספת בשנת העבודה 2000.

ה. הפעלת תחנות שידור "ערוץ 2" ותחזוקתן

בשנת 1999 המשיכה חברת "בזק" לתת שירותי הפעלה ותחזוקה למשדרי ערוץ 2. השירותים כללו אחריות מלאה לתקינות תחנות השידור ולפעולתן על כל חלקיהן ומערכותיהן השונות, נוסף לאחריות על מערכות ייעודיות, תשתיות ומערכות עזר. חברת "בזק" פעלה באמצעות שני מרכזי תחזוקה (ב"איתנים" ובתחנת "הראדר" על הר הכרמל) בהרכב של מוקד בקרה, מעבדה ומחסן. מרכזי תחזוקה אלה משמשים למעקב ולבקרה על תחנות השידור ועל אופן פעילותן. נוסף לכך הפעלנו מעבדה מרכזית ב"מגדל שלום", שנתנה שירותי דרג ב' ו-ג'.

פעילותה של "בזק" כללה בעיקר:

(1) תיקון תקלות יום-יומיות בתחנות השידור בעזרת צוותי טכנאים המקיימים כוננות של 24 שעות ביממה, בלי לפגום ברציפות השידורים.

(2) מעקב אחר תקלות ממושכות וטיפול בהן.

(3) טיפול תחזוקה מונעת - פעם בחודש, בהתאם ל"נוהל טיפול חודשי" בכל אחת מתחנות השידור.

(4) הפקת דוח תחזוקה חודשי כדי שהרשות תוכל לפקח על התחזוקה בתחנות.

פעילות התחזוקה הבולטת ביותר בשנת 1999 הייתה החלפת דגם שנאי המתח-הגבוה בכל משדרי ה-30/10T קווא"ט בתחנות השידור "איתנים" ו"תפן".

רדיו אזורי

כללי

בשנת 1999 ביצעה הרשות השנייה פיקוח הנדסי על תחנות הרדיו האזורי. הפיקוח כלל את הפעילויות העיקריות הבאות:

- א. ביקורות פעם ב-4 חודשים באתרי המשדרים לשם פיקוח על טיב מערכות השידור.
- ב. בדיקת טיב כיסוי-השידור של תחנות הרדיו האזורי בשטחי הזיכיון.
- ג. פיקוח על תיקון הליקויים וביצוע השיפורים הנדרשים ב-6 תחנות הרדיו האזורי של "גל-1" בעקבות דוח הביקורת ההנדסית של הרשות באתרי האולפן והמשדרים של תחנות אלו מאוקטובר 1998. (דוח הביקורת אשר בוצעה לקראת הדיון בהארכת תקופת הזיכיון של 6 תחנות "גל-1").
- ד. ביצוע ביקורת הנדסית באתרי האולפן ובמשדרים של 7 תחנות רדיו אזורי שעלו לאוויר - ב"גל-2" ובתחנת "רדיו צפון".

א. פיקוח על טיב מערכות השידור

פעם ב-4 חודשים בוצעה ביקורת הנדסית של הרשות באתרי המשדרים של תחנות הרדיו האזורי. מטרתה לוודא את עמידת מערכות השידור בתקני CCIR ובדרישות הרשות השנייה. הביקורת כללה:

- א. בדיקת תקינות המשדרים.
- ב. בדיקת "ניקיון" השידור והיעדר שידור תדרי-שווא.
- ג. בדיקה ויזואלית של מכלול תורן אנטנות השידור.
- ד. בדיקת קיום מערכות תומכות תקשורת באתרי השידור: מערכות כוח חלופי מסוג גנרטורים ומערכות אל-פסק, מערכות מיזוג-אוויר, מערכות גילוי וכיבוי-אש, מערכות התראה או אזעקה וכד'.

ב. בדיקת טיב כיסוי השידור באזורי הזיכיון

הרשות השנייה בדקה את טיב כיסוי השידור של כל תחנת שידור באזור הזיכיון שלה. מטרת הבדיקה היא לוודא מילוי אחר דרישות עוצמת הקליטה של השידורים של כל תחנה באזורים עירוניים צפופים, באזורים מאוכלסים ובאזורים כפריים או פתוחים בהתאם לתקני CCIR. ניידת בדיקות ביצעה בדיקות RF בשטחי הכיסוי של התחנות בעזרת מד עוצמת שדה ואנטנה ניידת.

ג. פיקוח על תיקון הליקויים וביצוע השיפורים הנדרשים

הרשות השנייה פיקחה בשנת 1999 על תיקון הליקויים ועל הכנסת השיפורים הנדרשים ב-6 תחנות הרדיו האזורי של "גל 1" בהתאם למסקנות דוח הביקורת הנדסית של הרשות באתרי האולפן ובמשרדים של תחנות אלו מאוקטובר 1998. (דוח הביקורת בוצע לקראת הדיון בהארכת תקופת הזיכיון של 6 תחנות "גל 1").

ד. ביצוע ביקורת הנדסית באתרי האולפן והמשרדים לקראת דיון בבקשות להארכת תקופת הזיכיון

בחודשים נובמבר ודצמבר 1999, ביצעה הרשות השנייה ביקורת הנדסית באתרי האולפן והמשרדים של 8 תחנות הרדיו מקבוצת "גל 2": "99FM", "רדיו אמצע הדרך", "רדיו לב המדינה", "רדיו תל אביב", "רדיו קול רגע", "רדיו קול חי", "רדיו 2000" וכן ב"רדיו צפון".

הבדיקות נעשו לקראת חידוש הדיון בהארכת תקופת הזיכיון של תחנות הרדיו האזורי הנ"ל, כדי לוודא שהתחנות ממשיכות למלא את תנאי הזיכיון המקוריים, ביחס לדרישות הטכניות והפונקציונליות ממערכות האולפנים והמשרדים. הבדיקות הנדסיות בוצעו בהתאם למערכי בדיקות סטנדרטיים של הרשות השנייה. בבדיקות נבחנת עמידת מערכות המשדר והאולפן של התחנות בתקני CCIR ובדרישות הרשות השנייה, הבדיקות נחלקו לשלוש הקטגוריות העיקריות הבאות:

- א. בדיקת מערכות האולפנים.
- ב. בדיקת מערכות המשדרים.
- ג. בדיקה כללית.

סיכום תוצאות הבדיקות

לפי הבדיקות בכל אחת מ- 8 תחנות הרדיו האזורי, ניתן להגיע למסקנות הללו:

א. רמת אחזקת המערכות הטכניות בתחנות משביעה רצון, למעט רמת האחזקה של תחנת "רדיו 2000". בשבע מתוך שמונה התחנות, יש התייחסות רצינית לטיפול בנושאים הטכניים, ושואפים לאחזקת מערכות האולפן והשידור של התחנות ברמה גבוהה.

ב. איכות מערכות האולפן של תחנות הרדיו האזורי שנבדקו, טובה ועומדת בדרישות הגבוהות של הרשות השנייה ושל תקני CCIR, למעט חריגים במערכות האולפן של "רדיו 2000". כל אחת מהתחנות עמדה בהצלחה בבדיקות של מאות פרמטרים, למעט חריגות בודדות.

ג. איכות מערכות המשדרים בכל אחת מתחנות הרדיו האזורי שנבדקו טובה, ועומדת בדרישות הגבוהות של הרשות השנייה ושל תקני CCIR. זאת, למעט חריגה במערכת משדרי אתר "שניר" של תחנת "רדיו צפון" ובמערכת משדרי אתר "נצרת" של תחנת "רדיו קול רגע". לא נבדק משדר אתר "עכו" של תחנת "רדיו 2000" מאחר שבעל התחנה סגר את האתר.

מסקנות והמלצות

א. לאור תוצאות הבדיקה החיוביות ב- 7 מתוך 8 התחנות שנבדקו (תחנת "רדיו 2000" היא חריגה בתמונה הכוללת), ניתן לסכם שתחנות הרדיו האזורי מספקות שירות טוב מבחינת האיכות הטכנית של השידורים.

ב. להלן המלצות לשיפור הצד הטכני של תחנות הרדיו האזורי:

(1) כדי לשפר את השליטה של חדרי הפיקוח על המשדרים, יותקנו קופסאות פיקוח ושליטה מרחוק, (ליד המשדרים ובחדר הפיקוח) ויקושרו ביניהם באמצעות נל"נים. קופסאות הבקרה בצד חדרי הפיקוח יכללו ממשק תקשורת לדיווחי תקלות "On Line" לצד מערכת התראות אוטומטית. מערכות בקרה אלו יותקנו גם במשדרים קרובים וגם במשדרים מרוחקים.

(2) שיפור מערכת ההתראות על תקלות במערכות עיקריות, במסלול הקריטי של השידורים (משדר ראשי, אולפן ראשי, מערכת אספקת כוח). שיפור כזה יחייב את התחנות להתקין מערכת התראות אוטומטית המדווחת ישירות לזימוניות של בעלי תפקיד חשובים בכל תחנה.

מחשוב הרשות

1. כללי

בשנת 1999 שיפרנו את תחום המחשוב ברשות כמפורט להלן:

- א. במסגרת היערכות לשנת 2000 נרכשו מחשבים חדשים ושודרגו מחשבים קיימים בכל התחומים ברשות.
- ב. הותקנו 2 מכשירי UPS בחדר שרתים.
- ג. במסגרת ההיערכות למעבר לשנת 2000 נבדקו ושודרגו התוכנות הקיימות ברשות.
- ד. שודרג שרת נובל 2.3.
- ה. הותקן מתג LAN ברשת תקשורת המחשבים לשיפור קצב העברת הנתונים.
- ו. הותקן שרת Exchange עם קישוריות לאינטרנט וחיבור E-mail לעובדי הרשות.
- ז. הותקן קו F.R. (128Kbps) לצד ספק האינטרנט - "בזק בינלאומי" לשיפור קצב ההעברה והקישוריות לרשת "האינטרנט".

2. תחום רדיו

חברת "אשד" טיפלה בהשלמת פרוייקט מחשוב תחום רדיו במעבר למערכת הפעלה WIN-95 והתאמתה לעבודה בשנת 2000.

3. תחום טלוויזיה

חברת "מיטוב" השלימה את האפיון התפעולי בתוכנת תחום טלוויזיה. חברת "טנדו" פיתחה והתקינה את התוכנה לקראת סוף שנת 1999. התוכנה נמצאת בשלבי הרצה ובדיקה ראשונים אצל המשתמשים הרלוונטיים בתחום הטלוויזיה. לאחר שיתקבלו הערות ויבוצעו שיפורים, תותקן התוכנה בגירסתה הסופית בשרת.

מערכת ארכיב וצפייה - וידאו ושמע

ערוץ 2

בשנה זו נכתב מסמך RFP למערכת ארכיב וידאו ושמע על בסיס האפיון הטכני תפעולי שכתבה הרשות.

המערכת תספק שירותים לרשות השנייה לטלוויזיה ולרדיו דרך טכנולוגיות ה-VOD (Video On Demand) לשימושי ארכיב וידאו ושמע.

פיתוח המערכת ישפר באופן ניכר את רמת השימור וההישרדות של החומר המתועד, ויאפשר גישה מהירה ויעילה אליו, כדי לבצע את תפקידי הפיקוח שעליהם מופקדת הרשות.

להלן יישומי המערכת:

1. מערכת ארכיב וצפייה ב-On-Line לוידאו ושמע:

יישום המאפשר לבצע המרה או דחיסה של שידורי טלוויזיה (תהליך הרכשה), אחסון קטעי השידור בזיכרון מהיר וגישה בו זמנית למספר משתמשים למטרות צפייה, הוספת הערות, עריכה בסיסית והפצה סלקטיבית בין משתמשי הרשת.

2. תשתית לארכיב Off-Line של הרשות:

זוהי תת־מערכת עצמאית המאפשרת העברה מארכיב On-Line אל ארכיב ה-Off-Line, על פי דרישת המשתמש. כן תתאפשר העברה אוטומטית על פי תכנות מראש וקריטריונים בשליטת המשתמש.

ביקור בתערוכות, השתלמויות וימי עיון

1. ביקור בתערוכת IBC-99

בתערוכה התקיים מפגש מעניין בין לקוחות ה-Broadcast וה-Telecom לבין הטכנולוגיות והציוד העדכניים ביותר להעברת אותות וידאו, שמע ונתונים. התערוכה הציגה מגוון חידושים טכנולוגיים בתחום שידורי הטלוויזיה, והדגש העיקרי היה המעבר לשידורים ספרתיים משובצים ומבוקרי מחשב. כמו כן הדגישה התערוכה את מהפכת התקשורת הנמצאת בעיצומה. החיבור בין פורמט MPEG, רשת ה-ATM ורשת האינטרנט, התפתחות ה-DBS והתפתחות ה-DVB-T, מסייע לשינויים מרחיקי לכת בהעברת אינפורמציה חזותית.

כבר אין בעולם מערכות שידור טלוויזיה, אשר אינן מופעלות ומבוקרות ע"י מערכת מחשב מתקדמת.

בין היתר הוצגו בתערוכה מגוון המערכות הספרתיות של ציוד המנחה את האות מצאתו מן האולפן ועד בית המנוי, וכן תקשורת לווינית ומערכות אולפן, אשר כללו תצוגת מצלמות, מערכות עריכה ממוחשבות, מערכות הפקה ושידור, מכשירי מדידה, בקרה ועוד.

2. ביקור ב-"BBC Broadcasting House"

הביקור התקיים ב-"Portland Place" וכלל פגישה עם MR. Mick Gleane, המשמש כיועץ בתחום המדיניות הטכנית של ה-BBC.

להלן פירוט הנושאים העיקריים שנידונו בפגישה:

- א. רשת האינטרנט צברה תאוצה בבריטניה החל משנת 1996.
- ב. טלוויזיה ספרתית החלה לשדר בבריטניה בשנת 1998.
- ג. השימוש בטכנולוגיה ספרתית שינה את התפיסה של האוכלוסייה בבריטניה על שימוש במידע.
- ד. השידורים הספרתיים מציעים את היתרונות הללו:
  - 1) דחיסה - מאפשרת שימוש יעיל של הספקטרום, קיבולת גדולה יותר של קווי טלפון ושל אמצעי זיכרון.
  - 2) אינטראקטיביות - מאפשרת למשתמשים לבקר את מה שהם עושים.
  - 3) קישוריות - מאפשרת למאזינים ולצופי טלוויזיה להיות קרובים לספקי התכנים.
  - 4) קיבולת זיכרון - מאפשרת אחסון מידע רב יותר ושימוש נרחב.
  - 5) נייודות - מאפשרת להשתמש בכל הנ"ל בכל מקום.
- ה. השימוש בטכנולוגיה ספרתית מאפשר סיקור נרחב מאוד של חדשות

3. ביקור ב - "Television Center" של ה - BBC

ה-"Television Center" ממוקם ב-"Wood Lane, Shepherds Busk". נפגשתי עם Mr. Ian Stubbs - מנהל העריכה ושירותי הציבור.

להלן פירוט הנושאים העיקריים שנדונו בפגישה:

א. ה-BBC הוא שירות השידור הממלכתי-ציבורי, הממומן מאגרה בדומה לרשות השידור בישראל.

ב. השירות הוא עצמאי ומוסדר ע"י מועצה עצמאית, הממונה ע"י הממשלה.

ג. מערכת המשדרים איננה בשליטת ה-BBC, וכעת מפעילה אותה חברת "Crown Castle International" אשר רכשה מה-BBC את כל תחנות השידור, והיא מנהלת אותם ומתחזקת אותם.

התחנה המרכזית של החברה נמצאת ב-"Crystal Palace" ומשרתת אוכלוסייה של כ-13 מיליון איש. מתחנה זו משודרים השידורים האנלוגיים של ה-BBC ושל הערוץ המסחרי ITV וכן השידורים הספרתיים של ה-BBC.

ד. ב-"BBC Center" ב-Wood Lane, Shepherds Busk יש מרכזי שליטה ובקרה (כדוגמת המש"ב בערוץ 2) לערוצים BBC-1, BBC-2, Choice Channel, News וערוץ רדיו המשדר דיווחים מהפרלמנט הבריטי.

4. ביקור בתחנת השידור של חברת "Crown Castle International" הממוקמת ב - "Crystal Palac"

זוהי תחנת השידור המרכזית בלונדון, אשר משרתת אוכלוסייה של כ-13 מיליון איש. מהתחנה הזאת משודרים השידורים האנלוגיים של ה-BBC ושל הערוץ המסחרי ITV וכן השידורים הדיגיטליים של ה-BBC.

תחנת DVB-T משדרת שידורים ספרתיים משנת 1998.

חברת "Crown Castle International" מפעילה כיום בבריטניה 81 תחנות שידור DVB-T ל- 90% מהאוכלוסייה.

מבט לשנת 2000

בעתיד הקרוב נתקדם בנושאים שלהלן:

1. מעבר לטלוויזיה ספרתית אינטראקטיבית.
2. מעבר ל-DTT (Digital Terrestrial TV).
3. בבית הלקוח תותקן יחידת STB (Set Top Box) אשר תוכל לשמש כיחידת קליטה גם ללוויין וגם לטלוויזיה בכבלים. זו תהיה יחידת שער (Gateway) בין הלקוח לספקי המידע.
4. השירותים הספרתיים יכללו נוסף לערוצים הרגילים ולערוצים בתשלום גם שירותים כמו "Video on Demand".
5. מעבר לטלוויזיה במסך רחב (6x9) במקום (3x4) המקובל כיום.

באג - 2000

הרשות השנייה החלה את היערכותה לשנת 2000 בראשית שנת 1999. כבר אז פנינו לספקי המערכות החשובות כדי לבצע בהן בדיקות בשנת 2000.

1. חברת "בזק" בדקה את כל 15 תחנות שידור ערוץ 2 בשיתוף עם חברת Technosystem (יצרנית ציוד השידור) והן נמצאו תקינות.

2. מערכות הלוויין ("עמוס") נבדקו בשיתוף עם חברת "ח.ל.ל" ונמצאו תקינות.

מינינו צוות לניהול כל הפעילויות לקראת המעבר לשנת 2000. התבצעו דיוני מעקב והתקדמות בשתי ועדות:

ועדת הפרוייקט - פעם בשבוע, בראשות סמנכ"ל הנדסה.

ועדת היגוי - פעם בשלושה שבועות, בראשות יו"ר מועצת הרשות.

התקשרנו עם חברת "טסנת" בדיקות תוכנה, אשר הובילה את הפעילות ברשות, והפעילה צוות בכיר, מנוסה ומתוגבר, בפיקוח מנכ"ל חברת "טסנת".

ההיערכות לשנת 2000:

1. **מיפוי** - בוצע מיפוי לכל הציוד ברשות השנייה, למערכות המידע הניהוליות, למערכות משובצות מחשב ולמערכות הנלוות. המיפוי בוצע לפי סוגי המערכות וחשיבותן.

2. **פנייה לספקים** - לאחר שלב המיפוי והתרשמות מן המערכת פנינו לכל הספקים.

3. **קבלת תשובות הספקים** - בשלב זה התקבל מידע באשר לביצוע התאמה על ידי הספק ונבדק האם היא מספקת את הרשות.

4. **ביצוע שדרוגים** - לאחר קבלת תשובות ספקים וניתוחי התשובות התבצעו שדרוגים והחלפות למערכות שאינן מתאימות לשנת 2000:
שודרגו 28 תחנות מחשב.
שודרגה תוכנת תחום רדיו.
שודרגה תוכנת תחום טלוויזיה.

5. **נכתבו תכניות כשל לכל המערכות ברשות** (מערכות מידע ניהוליות, מערכות משובצות מחשב ומערכות נלוות) למקרה של כשל במעבר לשנת 2000. פנינו לחברת "בזק" כדי לקבל תכניות כשל למערכות שבאחריותם, אך לצערנו, לא קיבלנו תשובות.

6. **נכתבה פקודת יום מעבר לכל המערכות ברשות:** מערכות מידע ניהוליות, מערכות משובצות מחשב ומערכות נלוות.

7. ב- 22.11.99 התבצע תרגיל במרכז שידור ובקרה של ערוץ 2. בתרגיל בוצעה הדמיה של הפסקת חשמל. נבדקו הגנרטור ומערכות האל-פסק ונמצאו תקינות. במערכות שהתאפשר בוצע שינוי בשעון המחשב ל- 31.12.99 בשעה 23:55 והתבצע מעבר אוטומטי לשנת 2000.
כל המערכות שהשתתפו בתרגיל עברו בהצלחה את המעבר.

8. **היערכות תחנות שידור ערוץ 2 ללא אספקת חשמל מחברת החשמל** - בכל תחנת שידור יש גנרטור חירום לאספקת חשמל במקרה של נפילת מתח. מלאי הסולר בתחנות שונה בכל תחנה. התחנה הקטנה ביותר אמורה לעבוד 10 שעות ללא תדלוק, והתחנה הגדולה ביותר - 98 שעות ללא תדלוק. בבירור עם חברת "בזק" נאמר, כי במסגרת תחזוקת התחנות, תתדלק "בזק" את התחנות לפי הצורך.

הרשות השנייה מימשה את יעדיה לשנת 2000, וביום המעבר מ- 31.12.99 ל- 1.1.2000 כל המערכות עבדו כראוי.

עובדי התחום: מאיר אלוש, שמעון אפריאט, דני בוכניק, רונית בינדר, ניסים טל, דורון כהן, ברוך פרץ, יגאל קורלנד, יוסי שטיין.

גורמים מקצועיים שעבדו עם התחום: חברת "אלדור", חברת "בזק", חברת "טכנוסיסטם" - איטליה, משרד התקשורת - אגף ספקטרום אלקטרומגנטי, חברת "מרס", חברת "סיגמאטק".

הפעילות בתחום כלכלה, כספים ומינהל

יעל בובליק, סמנכ"ל כלכלה, כספים ומינהל

פעילות התחום בנושאי ארגון ופיננסים מגוונת וכוללת מספר נושאים עיקריים: ניתוחים כלכליים בתחום התקשורת המסחרית, בקרת העמידה של הזכיינים בתנאי הזיכיון ובקרה על הכנסות הזכיינים (הן ברדיו והן בטלוויזיה) והתמלוגים הנובעים מהכנסות אלו. כמו כן, עסק התחום בתפעול פיננסי, מינהלי וכלכלי של הרשות השנייה.

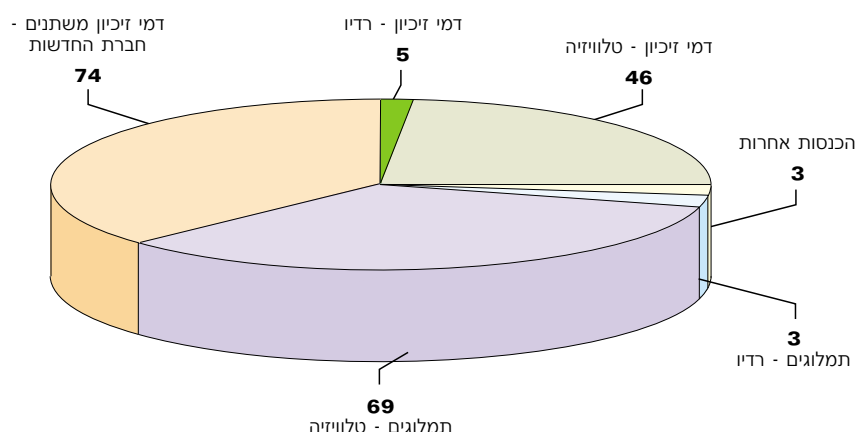
הפרוייקטים המרכזיים שבהם התמקד תחום כספים בשנת 1999 היו עריכת תחזיות ובדיקות כלכליות לקראת הקמת הערוץ המסחרי הנוסף בטלוויזיה ובדיקות וניתוחים כלכליים של הרדיו האזורי כדי לבחון את נושא הארכת הזיכיונות של בעלי הזיכיון.

הפעילות הכספית של הרשות

מקורות (במיליוני ש"ח מחירי 12/99)

המקורות הכספיים של הרשות בשנת 1999 הסתכמו בכ- 200 מיליון ש"ח לעומת כ- 188 מיליון ש"ח בשנת 1998.

התפלגות הכנסות הרשות

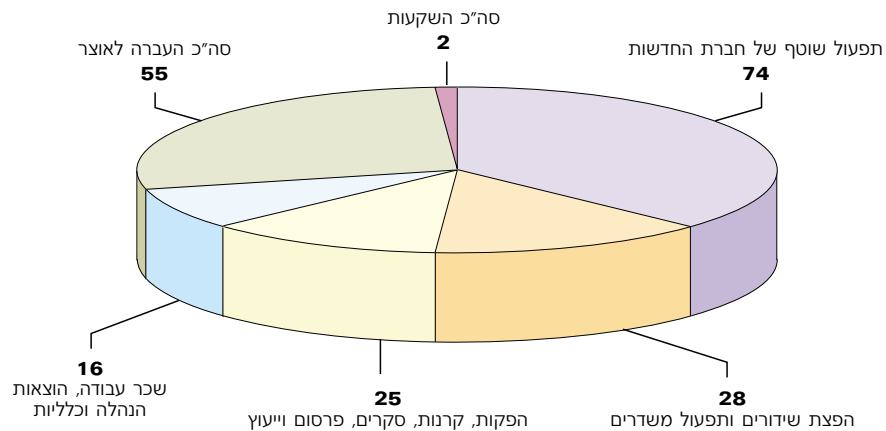

את הגידול במקורות הרשות יש לייחס גם לגורמים האלה:
א. דמי זיכיון - גידול ריאלי בדמי הזיכיון בטלוויזיה בשיעור של 3%.
ב. תמלוגים - גידול ריאלי כתוצאה מהגדלת הכנסות הזכיינים.
ג. דמי זיכיון משתנים (לתפעול חברת החדשות) - התקציב הבסיסי גדל וכן התקבלה הכנסה נוספת למימון סיקור הבחירות.

שיעור התמלוגים שנקבעו לזכייני הטלוויזיה המסחרית בערוץ 2 הוא 8% מהכנסותיהם. זכייני הרדיו משלמים תמלוגים בשיעור שנע בין 4% ל- 8% - השיעור נקבע פרוגרסיבית לרמת הכנסתם.

שימושים

התפלגות השימושים של הרשות השנייה (במיליוני ש"ח מחירי 12/99)

ב - %	במיליוני ש"ח (מחירי 12/99)	
37%	74	תפעול שוטף של חברת החדשות
14%	28	הפצת שידורים ותפעול משדרים
12%	25	הפקות, קרנות, סקרים, פרסום וייעוץ
8%	16	שכר עבודה, הוצאות הנהלה וכלליות
	143	סה"כ הוצאות
28%	55	העברה לאוצר
1%	2	השקעות
100%	200	סה"כ שימושים

הוצאות התפעול השוטף הגיעו ל- 143 מיליון ש"ח. כ- 50% מהוצאות אלה הופנו לתפעול של חברת החדשות. שימושים בשיעור של כ- 28% מהמחזור הועברו לאוצר.

חברת החדשות

תקציב הפעילות השוטף של חברת החדשות לשנת 1999 כלל תקציב מיוחד לבחירות.

תפעול מערך השידור

המרכיב העיקרי בעלויות תפעול מערך השידור הוא התשלום עבור אגרת התדרים. אגרה זו עלתה ב- 35% ריאלית מיולי 1999.

הפקת שידורי הרשות

הרשות השנייה משדרת כ- 2% מזמן השידור של ערוץ 2. ב- 1999 העבירה הרשות 2 מיליון ש"ח לטלוויזיה הלימודית לביצוע הפקות בעבור הרשות. שידורי הרשות במסגרת הרדיו האזורי התקיימו בשלושת הרבעונים הראשונים של השנה.

קרנות

הרשות השנייה מפעילה מספר קרנות לעידוד היצירה:
הקרן החברתית - תקציב הקרן מיועד להפקת סרטים דוקומנטריים שעניינם החברה הישראלית והשיח התרבותי בישראל.

קרן ברוש - הקרן מעודדת עשייה תקשורתית ותומכת בה, היא מדגישה את הפריפריה של יחידים ושל קבוצות, וגם זכאים שאינם קשורים למוסדות לימוד בתחום התקשורת.

קרן סנונית - הקרן תומכת גם בדרך של הקצאת תמיכה כספית ליצירות ביכורים בתחומי הקולנוע והטלוויזיה.

קרן המר - הקרן תומכת בדרך של הקצאת תמיכה כספית למחקרים בתחום התקשורת האלקטרונית שעניינם הקולנוע והטלוויזיה ואשר לרשות יש עניין בקיומם.

הוצאות הנהלה וכלליות

א. שכר עובדי הרשות ותנאי העסקתם נקבעים על פי החוק באישור השר הממונה לאחר התייעצות עם שר האוצר. בשנת 1999 ניתנה תוספת שכר של 4.6% בהתאם להסכמי השכר במשק.

ב. הוצאות התפעול והאחזקה כוללות: שכירות של מבנה הרשות ואחזקתו, אחזקת כלי רכב, שירותי תקשורת, הוצאות משרדיות, ביטוח וכד'.

ג. מועצת הרשות: עפ"י חוק הרשות השנייה ותקנותיה זכאים חברי מועצת הרשות לגמול בגין השתתפות בישיבות והחזר הוצאות.

השקעות בפיתוח מערך השידור והשקעות שונות

סך ההשקעות בשנת 1999 הסתכם בכ- 2 מיליון ש"ח. ההשקעות היו בתחנות שידור, במחשוב ובהקמת מערכת חדשה לבקרה ממוחשבת של השידורים בערוץ 2, במבנה ובציוד. חלק ניכר מההשקעה היה בשדרוג מערכת המחשוב לצורך "באג 2000".

משאבי אנוש

בשנת 1999 היו במצבת כוח האדם של הרשות 52.55 משרות כמפורט להלן:

תחום	תקן	איש תקן (נכון ל-31.12.99)
מועצת הרשות	3	2.83
לשכת המנהל הכללי	6	5.50
תחום טלוויזיה	9	11.37
תחום רדיו	8	7.35
תחום הנדסה	12	8.00
תחום כספים ומינהל	12	10.50
מזכירות כללית	3	3.00
לשכה משפטית	2	2.00
נציב תלונות הציבור	1	2.00
סה"כ משרות	56	52.55

היקף התעסוקה של כוח האדם ברשות היה 94% מהתקן (כולל העסקת כוח אדם זמני). הנהלת הרשות שוקדת על טיפוח המשאב האנושי העומד לרשותה, ושומרת על רמתו המקצועית גם באמצעות השתלמויות, סדנאות וימי עיון.

אבטחה

בשנת 1999 החלה הרשות בפרוייקט אבטחת מידע בשל החשיבות הגבוהה של נושא זה. במסגרת הפרוייקט נערך מיפוי של כל המידע שנמצא ברשות ונבחנו נוהלי הרשות בנושא זה, הן בהיבט של האבטחה הפיזית והן בהיבט הממוחשב. נוסף על כך, נרכשו תוכנות להגנה ובקרה לשיפור האבטחה של מערכות המידע הממוחשבות ושופרו אמצעי ההגנה הפיזיים. את הפרוייקט ליוותה בייעוץ מקצועי חברת "שפרן".

ערוץ 2

תקופת זיכיון שנייה לבעלי הזיכיון

בנובמבר 1999 החלה תקופת הזיכיון השנייה של זכייני ערוץ 2. תנאי הזיכיון החדשים מחייבים השקעות גבוהות יותר בהפקות מאשר בתקופת הזיכיון הראשונה. במקביל, ניתן לזכיינים חופש לבחירת תמהיל ההוצאה הכספית בין סוגי תכניות שונות, למעט הגבלה כספית מקסימלית לרכש תכניות מחו"ל. קיימות אמנם מכסות שידור לפי ז'אנרים, אך כמותיות (לא כספיות).

בשנת 2001 צפוי לעלות לאוויר הערוץ המסחרי החדש. בהקשר זה יצוין, כי במסגרת כתב הזיכיון לתקופת הזיכיון השנייה של ערוץ 2 נוסף סעיף האומר:

"המועצה מבהירה כי אם יתקיימו בעתיד שידורי פרסומת בערוצים נוספים, אשר המועצה תשתכנע כי יש בהם כדי להשפיע השפעה מהותית מוכחת על הכנסות בעל הזיכיון, תשקול המועצה להפעיל את סמכותה על-פי סעיף 54 לכתב הזיכיון, לבדיקה מחודשת של התחייבויות בעל הזיכיון בנסיבות לזיכיון המתוקן".

לאור האמור לעיל, תשקול הרשות השנייה האם לאחר עלייתו לאוויר של הערוץ המסחרי החדש יש צורך להקל בתנאי הזיכיון של ערוץ 2 ובאיזה אופן.

המחויבויות הכספיות העיקריות לתקופת הזיכיון הבאה

- מועצת הרשות קבעה, כי סך ההוצאה לשידור תכניות תיגזר מגובה ההכנסה ותהיה בשיעור של 43% מההכנסה השנתית ברוטו (לפני ניכוי עמלות פרסום ותמלוגים). כמו כן, נקבע סף מינימום של הוצאות לזכיון לשנה, בסכום של 117 מיליון ש"ח במחירי 12/97 (מדובר בכ- 129 מיליון ש"ח במחירי 12/99). כלומר, סך ההוצאה להפקה תעמוד על כ- 129 מיליון ש"ח או 43% מההכנסה - לפי הגבוה מן השניים.
- סך ההוצאה להפקה המקורית (הפקה מקומית + תכניות בענייני היום ותכניות ספורט) תעמוד על לא פחות מ- 85% מסך ההוצאה להפקה.
- נקבע תקציב מינימום לתפעול חברת החדשות.
- כל בעל זיכיון יפיק לפחות סדרה ייחודית אחת עתירת השקעה.

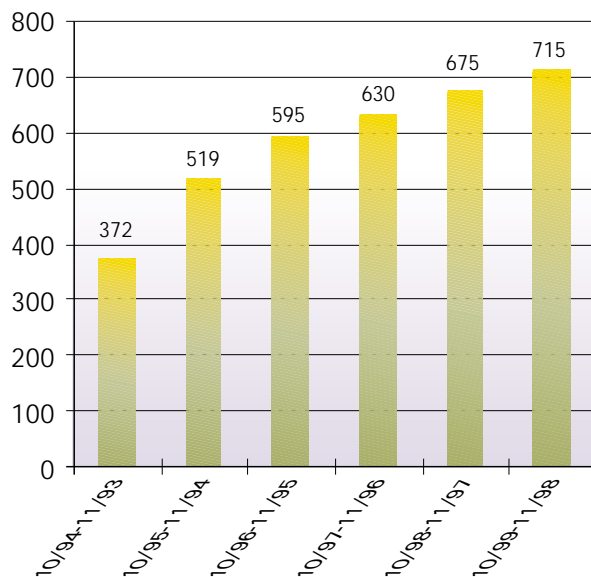
הפעילות הכלכלית של ערוץ 2

הכנסות והוצאות של הזכיינים המסחריים
ב-6 שנות זיכיון 10/99-11/93 (במיליוני ש"ח 12/99)

שנת זיכיון	הכנסות (נטו)	הוצאות	רווח/הפסד תפעולי
ראשונה 10/94 – 11/93	372	422	-50
שנייה 10/95 – 11/94	519	437	82
שלישית 10/96 – 11/95	595	458	137
רביעית 10/97 – 11/96	630	508	122
חמישית 10/98 – 11/97	675	560	115
שישית 10/99 – 11/98	715	586	129

* בניכוי עמלות פרסום ותמלוגים

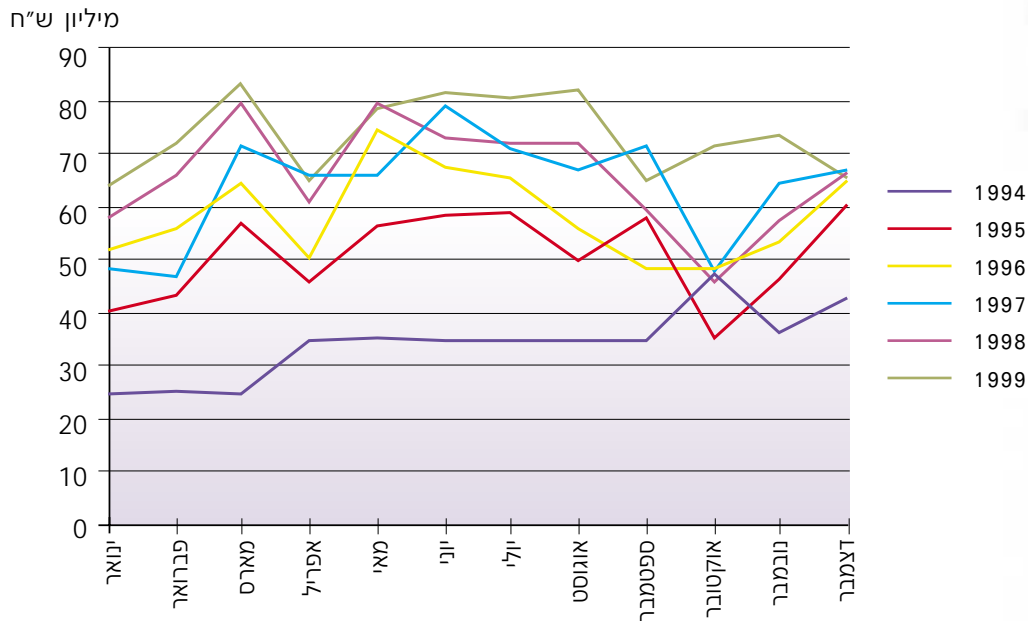
הכנסות הזכיינים המסחריים בערוץ 2 (במיליוני ש"ח)

מהתבוננות בפעילות של ערוץ 2 עולים הממצאים הבאים: הכנסות ערוץ 2 גדלות בהתמדה מאז החלה פעילותו וזאת גם בשנת הזיכיון האחרונה. יחד עם זאת, ניתן לראות, כי קצב הגידול מתמתן משנה לשנה, כאשר בשלוש השנים האחרונות לזיכיון הוא התייצב על כ- 6-7% בעוד שבשנים הקודמות הוא עמד על כ- 14% בין השנה השנייה לשלישית וכ- 40% בין השנה הראשונה לשנייה.

התפתחות חודשית של הכנסות ערוץ 2 (מחירי 12/99) 1999-1994

ניתן לראות, כי קיימת השפעה עונתית על הכנסות הערוץ, והיא חוזרת ונשנית בכל שנה. המגמה הכוללת בעונתיות זו היא עלייה בהכנסות לפני החגים (פסח וראש-השנה) וירידה לאחריהם.

תוצאות עסקיות בפועל לעומת תחזיות בעלי הזיכיון

מבדיקת התוצאות העסקיות בפועל לעומת תחזיות הזכיינים לתקופת הזיכיון הראשונה (6 שנים) כפי שנכללו במכרז, עולה, כי ההכנסות בפועל בתקופה זו היו גדולות בכ- 14% מתחזיות הזכיינים, ואילו ההוצאות בפועל בתקופה הנ"ל היו גבוהות רק בכ- 9% ביחס לתחזיות הזכיינים.

כמו כן, הרווח התפעולי בתקופה זו הסתכם בכ- 535 מיליון ש"ח, סכום הגבוה בכ- 62% מתחזית הזכיינים.

מתוך נתוני איגוד המפרסמים, חלקה של הטלוויזיה ב"עוגת הפרסום" עומד בשנת 1999 על כ- 25%, ללא שינוי ביחס לשנים 1997 ו- 1998.

אחד המאפיינים הבולטים בערוץ 2 הוא ההשקעה בהפקות מקומיות. מראשית פעילות הערוץ עד סוף שנת 1999 השקיע הערוץ כ- 2 מיליארד ש"ח בתכניות, מתוכן כ- 1.7 מיליארד ש"ח הושקעו בהפקות מקומיות (כולל ספורט וענייני היום).

תחנות הרדיו האזורי

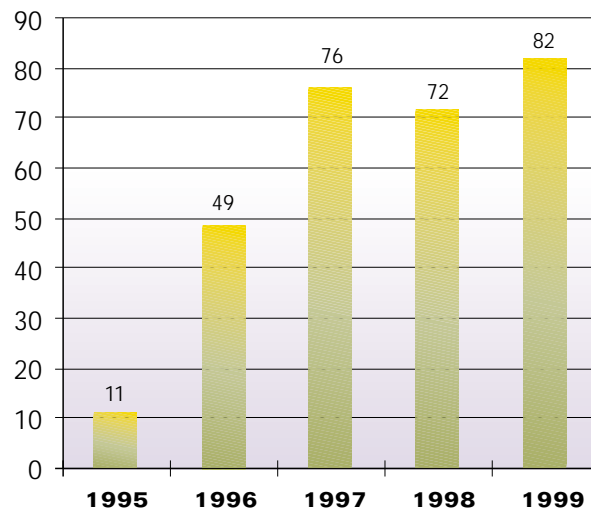
בשנת 1999 פעלו 14 תחנות רדיו אזורי. התוצאות העסקיות של התחנות מושפעות מפרמטרים שונים המשפיעים על הפעילות הכלכלית של התחנות כגון: אזור זיכיון, מספר התחנות באזור, הוותק שלהן ופעילותן הבלתי חוקית של תחנות הרדיו הפיראטיות באזור.

בשנת 1999 הכינה הרשות תחזית להתפתחות הכלכלית של תחנות הרדיו האזורי של גל 2 (התחנות אשר עלו לאוויר כשנה לאחר גל 1). התחזית הניחה מיתון, תחרות עם תחנות רדיו פיראטיות ועוד. על פי התחזית התחנות (גל 2) תסייגנה את תקופת הזיכיון הראשונה בתזרים מזומנים שלילי, ואם לא יינתנו להן הקלות בתנאים הכלכליים, לא יצליחו התחנות לכסות גירעון תזרימי זה גם בתום תקופת הזיכיון השנייה.

בשל התנאים הקשים הקיימים בשוק תגבש הרשות בשנת 2000 רפורמה מקיפה לשינוי התנאים כדי לתת לתחנות בסיס נאות, שממנו ניתן יהיה לשפר את התוצאות העסקיות.

בין השאר, החליטה הרשות לבטל את הצורך בערבויות של בעלי עניין בתחנות בתקופת הזיכיון הבאה, כדי להקל את נטל המימון.

הכנסות שנתיות של הרדיו האזורי (מיליוני ש"ח, מחירי 12/99)

סך ההכנסות ברוטו של כל התחנות הסתכם בשנת 1999 בכ- 82 מיליון ש"ח שהם כ- 26% מסך ההוצאה השנתית לפרסום ברדיו בשנה זו. מתוך הנתונים ניתן לראות גידול בהכנסות הרדיו האזורי לאורך השנים, למעט שנת 1998 שניכרת בה ירידה בהכנסות.

ביקורת כספית

על פי חוק הרשות השנייה משלמים בעלי הזיכיון תמלוגים מהכנסותיהם.

כבשנים קודמות, גם בשנת 1999 נערכו ביקורות בקרב בעלי הזיכיון בטלוויזיה וברדיו בעזרת משרדי רואי חשבון וחברת "מעלות לדירוג ניירות ערך" בפקוח תחום הכספים ברשות ובהנחייתו.

הביקורת נעשתה בנושאים כספיים שונים כדי להבטיח מילוי תנאי הזיכיון. נמצא, כי חלק ניכר מזכייני הרדיו שילמו תמלוגים פחות מהנדרש על פי החוק. הרשות פעלה לגביית הכספים האלה מהזכיינים.

בביקורת על זכייני הטלוויזיה הושם דגש על מילוי המחויבויות הכספיות להפקה בסוגי הפקה שונים ובסך הכולל של ההוצאה הכספית לשידורי הפקות.

מילוי ההתחייבויות של הזכיינים המסחריים בערוץ 2 להוצאות שידור בתקופת הזיכיון הראשונה - 6 שנים* (במיליוני ש"ח, במחירי 12/99)

התחייבות	ביצוע בפועל	ביצוע מעבר להתחייבויות	ביצוע ביחס להתחייבויות	
1,915	1,955	39	102%	סה"כ הפקות
1,444	1,477	33	102%	הפקות מקומיות
471	478	6	101%	הפקות ספורט, ענייני היום ורכש חו"ל

* לא סופי

ערוץ מסחרי נוסף

בשנת 1999 החלו הליכי החקיקה להקמת ערוץ מסחרי נוסף, אשר יסתיימו בשנת 2000. הרשות השנייה מלווה באופן אינטנסיבי את הליכי החקיקה.

לצורך קביעת עמדות הרשות בנושא, נעשו בדיקות כלכליות שונות, לבחינת היתכנות כלכלית להקמת ערוץ מסחרי נוסף והשפעותיו הכלכליות על הערוץ המסחרי הקיים - ערוץ 2.

נוסף על כך, נעשו מבחני רגישות רבים לבחינת ההשפעות של שינויי פרמטרים שונים בחקיקה או בתנאי המכרז על התוצאות העסקיות של כל אחד מהערוצי הבדיקות הללו הן בסיס להמשך הפעילות הכלכלית הנלווית לבניית המכרז ל ערוץ השלישי.

עובדי התחום: רמה בזיזה, מנשה ברוך, עדינה גולן, מיכל גרוס, אלי דבאח, ענבל וקנין, גלית נחמני, בשמת עדיקה, מיכל ענבר, סיגלית צור-ניזרי, קובי ציון, אירית קורן, שרית ראובנוף, ניר שויקי, צבי שרפשטיין, ענבל תורג'מן, רחלי תורן.

גורמים מקצועיים שעבדו עם התחום: אורי אורלנד משרד יועצים לניהול סיכונים, ברייטמן אלמגור ושות' רו"ח, גולדברג ושות' רו"ח, ויטקובסקי, אברמזון כנעני ושות' רו"ח, עמית חלפון רו"ח, "מעלות החברה הישראלית לדירוג ניירות ערך בע"מ", "פילת" (ישראל בע"מ), "שפרן קידום והקמת מערכות בע"מ".

הפעילות המשפטית

עו"ד כרמית פנטון, היועצת המשפטית*

בשנת 1999 עסקה הלשכה המשפטית במגוון רחב של נושאים. לקראת הבחירות שנערכו בראשית השנה הופץ מסמך מקיף לכל הזכיינים בטלוויזיה וברדיו, ובו ההגבלות על שידורים בתקופת בחירות. במשך השנה ניתן ייעוץ סדיר למועצת הרשות השנייה ולוועדותיה, במגוון תחומי פעילות. כמו כן ליוותה הלשכה את עבודת התחומים השונים ברשות השנייה, את עבודת ועדת ההתקשרויות של הרשות השנייה וועדות הפרות בשידורים של הזכיינים בטלוויזיה וברדיו. הלשכה ליוותה הליכי חקיקה בנושאים שונים בוועדות הכנסת ובוועדות השרים, וגולת הכותרת בנושא זה היא המעורבות בהליכי תיקון חוק הרשות השנייה, כדי לאפשר הקמת ערוץ מסחרי נוסף. כמו כן ליוותה הלשכה את הליך הארכת הזיכיון לתחנות הרדיו האזורי. לקראת סוף השנה ליוותה הלשכה המשפטית את ההיבטים המשפטיים השונים הכרוכים בהיערכות הרשות השנייה לקראת "באג 2000". כבכל שנה הייתה הלשכה מעורבת בהליכים המשפטיים בערכאות השונות שבהם הרשות השנייה היא צד.

להלן פירוט הנושאים העיקריים שבהם עסקה הלשכה המשפטית בשנת 1999.

הליכים משפטיים

■ בג"ץ 5439/98 הוצאת עיתון הארץ נ. הרשות השנייה ואח'

העותרים עתרו נגד הרשות השנייה, משרד האוצר ואחרים, בבקשה להורות לרשות, כי יתרת המענק השנתי לעיתונים ולבתי קולנוע, אשר לא נוצלה במלואה בשנת המענק האחרונה, תועבר אליהם בעבור שנים קודמות (אשר בעבורן לא ניתן המענק במלואו). הרשות טענה, בין היתר, כי על פי החוק והתקנות שהוצאו מכוחו, המסדירים את תשלום המענק, אין מקום לשימוש רטרואקטיבי בסכומי מענק בלתי מנוצלים. פרקליטות המדינה, המייצגת את משרד האוצר ואחרים, תמכה בעמדתה של הרשות. בית המשפט דחה את העתירה, בפסק דין מאוחד עם פסק הדין בעתירה בבג"ץ 5526/98 כמפורט להלן.

■ בג"ץ 5526/98 התאחדות בתי הקולנוע נ. הרשות השנייה ואח'

עתירה נגד הרשות, משרד האוצר ואחרים, שעיקרה גובה הסכום שנקבע במשך השנים כמענק השנתי לעיתונים ולבתי קולנוע. הרשות טענה בבית המשפט, בין היתר, כי הסכומים שנקבעו על ידי הרשות כמענק היו סבירים ונקבעו כדין, זאת בין היתר בהתחשב בכך שחוק הרשות השנייה לטלוויזיה ורדיו, התש"ן - 1990 לא הגדיר באופן מפורש את אופן קביעת סכום המענק, וכי העותרת לא הראתה טעם סביר להתערבות בית המשפט בהחלטותיה. פרקליטות המדינה המייצגת את משרד האוצר ואחרים תמכה בעמדת הרשות.

* הסקירה נכתבה על ידי עו"ד דורון אבני, משרד עורכי-דין אפרים אברמזון ושות'.

כאמור הדיון בעתירה זו ובבג"ץ 5439/98 התקיים במאוחד. בפסק דינו דחה בית המשפט את שתי העתירות. העותרים בבג"ץ 5526/98 הגישו בקשה לדיון נוסף (דנג"ץ 8479/99), הבקשה נדחתה.

■ בג"ץ 6789/98 נובוסטי נ. הרשות השנייה ואח'

עתירה נגד החלטת הפוסק לעניין מענק הפיצויים, שלא להתיר תשלום מענק רטוראקטיבי לעותרת בגין שנות מענק שבעבורן לא הוגשה בקשה במועד, ולהגדיל את סכום המענק לשנה השלישית. העותרת טוענת, כי אם תתקבל עתירתה, יש להשתמש ביתרת המענק השנתי הבלתי מנוצלת משנת המענק האחרונה כמקור לתשלומים. טרם נקבע מועד לדיון והרשות טרם הגישה את תגובתה לעתירה.

■ בג"ץ 3073/99 התנועה למען איכות השלטון נ. שר החינוך ואח'

עתירה בעניין מינויה של מועצת הרשות השנייה המכהנת. במוקד העתירה הטענה, כי שר החינוך לא קיים הליך התייעצות נאות בטרם המליץ לממשלה על המועמדים למינוי כחברי מועצת הרשות השנייה. הבקשה לצו על תנאי הועברה לדיון בפני הרכב של שלושה שופטים, לאחר שנדחתה הבקשה לצו ביניים נגד מינוי מועצת הרשות השנייה.

מועצת הרשות השנייה הגישה תגובה לבקשה, שנטען בה כי הליך המינוי נעשה כשורה. בעקבות דיון שנערך בבקשה החליט בית המשפט העליון להוציא צו על תנאי. הוגשו תצהירי תשובה. בית המשפט קיים דיון בעתירה לגופה, שבסיומו נקבע כי התיק יילקח לעיון לצורך מתן פסק הדין. טרם ניתן פסק דין.

■ בג"ץ 1050/99, 1031, 1030, 1201 ח"כ חיים (ג'ומס) אורון ואח' נ. יו"ר הכנסת, כנסת ישראל וחב' ארץ הצבי - ערוץ 7 בע"מ

עתירות שהוגשו נגד תיקון לסעיף 3 לחוק הבזק, התשמ"ב - 1982, שהתקבל במסגרת חוק הגברת הצמיחה והתעסוקה להשגת יעדי התקציב לשנת הכספים 1998 (תיקוני חקיקה) (תיקון) התשנ"ט - 1999. התיקון קובע, בין היתר, כי תחנת רדיו אשר פעלה במשך 5 שנים קודם לקבלת התיקון ואשר נקלטה במרבית שטחי ישראל, יראו אותה כאילו קיבלה זיכיון לשידורים מהרשות השנייה. משמעות התיקון היא, למעשה, עקיפת ההסדר לבחירת בעלי זיכיון לשידורי רדיו, בדרך של מכרז, הקבוע בחוק הרשות השנייה. טענת העותרים היא כי התיקון לחוק נועד להכשיר את שידוריה הפיראטיים של תחנת הרדיו "ערוץ 7" וכי הוא פוגע בזכויות המוגנות בחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו וחוק יסוד: חופש העיסוק. עוד נטען, כי נפלו פגמים בהליך חקיקתו של החוק, אשר יש בהם להביא לבטלותו.

בית המשפט העליון נעתר לבקשת העותרים והוציא צו ביניים, המונע את הכניסה לתוקף של התיקון לחוק. כמו כן ניתן צו על תנאי. הרשות השנייה שהיא משיבה בעתירות שהוגשו, הצטרפה בתשובתה לעמדת פרקליטות המדינה, שלפיה דינו של החוק להתבטל. עוד הבהירה הרשות השנייה בתשובתה את הבעיות והקשיים הכרוכים ביישומו של התיקון על רקע ההסדר החקיקתי הקיים בחוק הרשות השנייה. הרשות השנייה אף הציגה את הפגיעה שיגרם התיקון לשלטון החוק ולתחנות הרדיו האזוריות, שזכו בזיכיון במכרז שנערך על פי חוק. טרם ניתן פסק דין בעתירה.

■ ה"פ 368/98 (בימ"ש מחוזי תל-אביב) רדיו ללא הפסקה נ. הרשות השנייה

המרצת פתיחה שהגיש בעל זיכיון לשידורי הרדיו האזורי, "רדיו ללא הפסקה", שבמרכזה הטענה, כי לא נשמרה הבלעדיות בשידורים, שלטענתו הובטחה לו (יחד עם שתי תחנות נוספות) באזור גוש דן. זאת, לטענת הזכיון, בשל גלישה מתמדת של שידורי רדיו מאזורים אחרים אל אזור פעילותו ובשל פעילותן של תחנות רדיו פיראטיות. לטענת הזכיון נגרם לו בשל כך נזק כספי.

לפיכך, מבקש בעל הזיכיון, כי יינתן פסק דין כנגד הרשות השנייה שיצהיר על הבלעדיות האמורה, וכן יצהיר על מחויבות הרשות השנייה לשמר בלעדיות זו. עוד התבקש בית המשפט על ידי בעל הזיכיון להצהיר, כי על הרשות השנייה לחדול מגביית דמי זיכיון ותמלוגים ולחילופין, כי על בורר להכריע בסוגיית תשלום דמי הזיכיון והתמלוגים וכי עד להכרעתו יוקפא תשלום דמי הזיכיון.

טרם הוגשה תגובה מטעם הרשות לתובענה, והתקיים בעניינה דיון מקדמי בלבד.

■ ת"א 7765/98 (בימ"ש שלום נתניה) "פוקוס חקירות" ואח' נ. חדשות נתניה ואח'

בתיק זה הוגשה תביעה כספית ונתבקש סעד של צו עשה, על ידי שותפות העוסקת בחקירות פרטיות ועל ידי השותפים בשותפות. טענת התובעים היא כי הנתבעים פרסמו בעיתון וברדיו אזורי כתבה המייחסת להם ביצוע האזנות סתר בשביל גורמים בעיריית נתניה. הנתבעים הגישו הודעת צד ג' נגד תחנת הרדיו האזורי, שבה שודרה הכתבה לראשונה ועורך התכניות בתחנה זו ונגד הרשות השנייה, אשר שידרה את הכתבה שנית בתכנית המשודרת על ידה בתחנות הרדיו האזורי. טענת הנתבעים בהודעות צד ג' היא כי לשון הרע נשוא התובענה, ככל שפורסם ברדיו, לא פורסם על ידם אלא על ידי תחנות הרדיו האזורי.

הוגש כתב הגנה על ידי הרשות השנייה ובו טענות הגנה שונות, הן במישור האחריות והן במישור הנזק. הדיון בתיק טרם הסתיים.

■ ת"א 75207/98 (בימ"ש שלום תל-אביב) דיקורי נ. הרשות השנייה ואח'

תביעה כספית על סך 100,000 ש"ח שעניינה פגיעה בשידור בשל פרסום אדם בזהות שגויה.

הרשות השנייה הגישה כתב הגנה ואף נערך קדם משפט. לאחר מגעים נוספים בין ב"כ הצדדים, הגיש התובע בקשה לדחיית התביעה ללא הוצאות והרשות השנייה הגישה תגובה ובה דרישה לפסיקת הוצאות. התביעה נדחתה ללא צו להוצאות.

■ ת"א 1408/99 (בימ"ש מחוזי ירושלים) מוטי לוי ואח' נ. הרשות השנייה ואח'

בשידורי חברת החדשות שודרה כתבה בנושא גנבת חול. התובעים טוענים, כי הנתבעים (הרשות השנייה, חברת החדשות וכן הכתבים ועורכי החדשות הרלבנטיים) פרסמו לשון הרע בכתבה זו וכן פגעו בפרטיותם של התובעים. הם תובעים פיצוי כספי בגין הפגיעה שלטענתם נגרמה להם.

הרשות השנייה הגישה כתב הגנה.

בעקבות דיון מקדמי שנערך הוגשה מטעם התובעים בקשה למחוק את הרשות השנייה מרשימת הנתבעים, ומצד הרשות הוגשה הסכמה למחיקה ודרישה לפסיקת הוצאות. בית המשפט הורה על מחיקת התביעה נגד הרשות וחייב את התובעים בהוצאות.

■ **ת"א 1487/99 (בימ"ש מחוזי תל-אביב) בר שירה נ. הרשות השנייה**

בתיק זה הוגשה תובענה וכן בקשה דחופה למתן צו מניעה זמני נגד שידור תכנית "בשידור חוקר" בשידורי הערוץ השני. הרשות הגישה את תשובתה, ובה פרשה את נימוקי התנגדותה לבקשה. לאחר דיון שהתקיים ב- 11.4.99 דחה בית המשפט את הבקשה למתן צו מניעה זמני ובעקבות כך נמחקה גם התביעה.

■ **ת"א 3735/98 (בימ"ש שלום נצרת) מוחמד עבד אל קאדר ושות' בע"מ נ. הרשות השנייה; ת"א 1255/98 (בימ"ש מחוזי חיפה) בולוס נ. הרשות השנייה**

הרשות נתבעת בשני תיקים דומים על ידי שני בעלי מניות של בעל זיכיון לשידורי הרדיו האזורי באזור הצפון. תביעה אחת הוגשה ומתנהלת בבית המשפט המחוזי בחיפה (ת"א 1255/98). התביעה השנייה הוגשה ומתנהלת בבית משפט השלום בנצרת (ת"א 3735/98).

התביעות הן נגד חילוט סכומים שביצעה הרשות השניה מתוך שתי ערבויות בנקאיות שהפקיד כל אחד משני התובעים להבטחת ביצוע השקעותיו בתחנת הרדיו.

בשני התיקים הוגשו כתבי הגנה. בקשות לצווי מניעה זמניים שהגישו התובעים כנגד חילוט הערבויות נדחו בשני התיקים בהחלטות שאושרו או ניתנו על ידי בית המשפט העליון.

■ **ת"א 1815/98 (בימ"ש שלום אשקלון) מועצה אזורית שער הנגב נ. הרשות השנייה**

המועצה האזורית שער הנגב הגישה תביעה לתשלום דמי שכירות, המתבססת על חוזה שנחתם בין המועצה האזורית לבין הרשות השנייה להקמתה של תחנת שידור ולהפעלתה על ידי הרשות השנייה במבנה המצוי בחזקתה של המועצה האזורית שער הנגב. בית המשפט העביר את הדיון להליך של פישור, בסיומו נחתם הסכם פשרה בין הצדדים שקיבל תוקף של פסק דין.

חוות דעת עיקריות ונושאים מרכזיים שטיפלה בהם הלשכה המשפטית

הגבלות על שידורים בתקופת הבחירות לכנסת ולראשות הממשלה

לקראת הבחירות לכנסת ה-15 ולראשות הממשלה שנערכו במאי 1999, הופץ מסמך מקיף לכל בעלי הזיכיון בטלוויזיה וברדיו, בעניין ההגבלות על שידורים בתקופת הבחירות. במסמך פורטו עיקרי הדיון, הפסיקה, הנחיות שניתנו על ידי ועדת הבחירות המרכזית והחלטות שניתנו על ידי מי שניהל כיו"ר הוועדה, חוק הרשות השנייה והכללים שהוצאו מכוחו ומדיניות הרשות השנייה. המסמך סוקר את העקרונות הרלבנטיים לסוגיה ובכלל זה חופש הביטוי ועיקרון השוויון בבחירות; טיבה של "תעמולת בחירות" והמבחנים לזיהויה; האיסור על שידורי תעמולת בחירות בשידורים שאינם שידורי תעמולה על פי חוק הבחירות (דרכי תעמולה), התשי"ט - 1959; האיסור על תעמולת בחירות בתשדירי פרסומת; האיסור על ביטוי דעותיו האישיים של בעל הזיכיון וחובת האיזון שבדיני הרשות השנייה.

הקמת הערוץ המסחרי הנוסף (הערוץ השלישי)

הלשכה המשפטית ליוותה את הדיונים שנערכו בוועדת הכספים של הכנסת בעניין תיקון חוק הרשות השנייה לטלוויזיה ורדיו, התש"ן - 1990, באופן שתתאפשר הקמת ערוץ מסחרי נוסף בטלוויזיה במסגרת הרשות השנייה. הלשכה הייתה שותפה להליכי הניסוח של התיקון לחוק, על היבטיו השונים. ביום 27.3.00 אושר בקריאה שנייה ושלישית חוק ההסדרים במשק מדינת ישראל (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב והמדיניות הכלכלית לשנת התקציב 2000), התש"ס-2000, המתקן את חוק הרשות השנייה והלשכה המשפטית החלה נערכת לליווי ההליך של הוצאת המכרזים לערוץ המסחרי הנוסף.

הארכת הזיכיון לתחנות הרדיו האזורי

בעקבות החלטת מועצת הרשות השנייה להעניק תקופת זיכיון שנייה לשישה בעלי זיכיון, אשר החלו את תקופת הזיכיון הראשונה בשנת 1995 (גל 1), ליוותה הלשכה המשפטית את ניסוחם של השינויים הנדרשים בכתבי הזיכיון, כמתחייב מהחלטות המועצה.

נוסף לכך, ליוותה הלשכה את תהליך הבחינה של בקשת שבעה בעלי זיכיון נוספים לקבלת תקופת זיכיון שנייה. במסגרת זו ניתנה חוות דעת בדבר ההיבטים המשפטיים הכרוכים בבקשות. כמו כן ניתן ייעוץ שוטף למועצה, לוועדותיה השונות ולתחומים שונים ברשות השנייה, במשך הבדיקות שנעשו לבחינת הבקשות.

היערכות הרשות השנייה לקראת "באג 2000"

הרשות השנייה נערכה להתאמת המערכות שהיא מפעילה לקראת המעבר לשנת 2000, לכן נתנה הלשכה ייעוץ משפטי שוטף בנושא. הייעוץ כלל, בין היתר, עיגון של דרישת ההתאמה לשנת 2000 בחוזי ההתקשרות של הרשות השנייה ובנוהלי הרכש שלה; סיוע בניסוח פניות הרשות השנייה לגופים השונים שעמם היא קשורה לצורך קבלת מידע בדבר התאמת מערכותיהם לשנת 2000 וייעוץ בהליכי המכרז לבחירת היעוץ אשר ילווה את היערכות הרשות השנייה לשנת 2000.

סמכויות נציב תלונות הציבור

לבקשת נציב תלונות הציבור ברשות השנייה, ניתנה חוות דעת הסוקרת את סמכויות הנציב וחובות בעלי הזיכיון בכל הקשור להליכי בירור תלונות על ידי הנציב. חוות הדעת הדגישה - בשל טענות שהעלו זכיינים בעבר - כי האחריות על השידורים מוטלת על בעל הזיכיון, ולפיכך אין הזכיינים יכולים לגלגל את האחריות לפיתחו של מפיק חיצוני, שעימו התקשרו לצורך הפקת התכנית נשוא התלונה. מכאן כי על הזכייין מוטלת האחריות ליישום הליקויים ולתיקונם, אם התלונה נמצאה מוצדקת. חוות הדעת הוסיפה וקבעה, כי מקום שבו הוצג מצג בשעשועון ששודר, כי הפותר נכונה של שאלה שהוצגה בשעשועון יזכה בפרס, הרי שתלונתו של מי שלטענתו השיב נכונה על השאלה, אך הזכייין סירב להעניק לו את הפרס, היא תלונה "בנוגע לשידורים", שבירורה נמצא בסמכות הנציב מכוח סעיף 114 לחוק הרשות השנייה.

פרסומות לבתי קזינו והימורים בחו"ל

חוות הדעת מתייחסת להטלת מגבלות על תשדירי פרסומת לבתי קזינו והימורים המתבצעים בחו"ל. הנושא נבחן על רקע הזכות לחופש הביטוי, הגם שהמדובר במקרה זה בזכות לחופש ביטוי מסחרי, אשר זכתה במשפט הישראלי להגנה פחותה. חוות הדעת סוקרת את ההוראות הרלוונטיות בחוק הרשות השנייה ובכללים שהוצאו מכוחו. עוד נבחנו האיסורים בדין הישראלי בעניין ההימורים ותחולתם הטריטוריאלית של איסורים אלה. נוסף לכך, הוצג המצב החוקי במדינות אחרות ובראשן ארצות הברית. מסקנת חוות הדעת היא כי במקום שבו מדובר בפרסומות להימורים בלתי חוקיים, הרי שאין להתירן. בעניין פרסומות להימורים חוקיים בחו"ל נמצא שבידי הרשות הסמכות לאסור שידור פרסומות שכאלו, הגם שיש לקבוע את מידת האיסור.

פרסומת לחומר תועבה

חוות הדעת ניתנה על רקע תשדיר פרסומת לכתב עת פורנוגרפי, ששודר באחת מתחנות הרדיו האזורי. חוות הדעת סוקרת את הוראות חוק העונשין, תשל"ז-1977 האוסרות פרסום והצגת תועבה ואת ההוראות הרלוונטיות בחוק הרשות השנייה ובכללים שהוצאו מכוחו. כמו כן נבחנו הפרשנות שניתנה למונח תועבה בהלכה הפסוקה, והמבחנים שנקבעו בפסיקה לאיסור פרסום של ביטוי פורנוגרפי.

סנקציות בגין אי העברת דוחות כספיים במועד על-ידי בעלי זיכיון לשידורי רדיו

חוות הדעת סוקרת את הוראות חוק הרשות השנייה לטלוויזיה ורדיו, התש"ן - 1990 ואת הוראות הזיכיון אשר עוסקות בחובת בעל הזיכיון להעביר דוחות כספיים שנתיים למועצה. בשל כך, עוסקת חוות הדעת בסמכויות שיש לרשות השנייה בתגובה להפרת חובת הדיווח האמורה, כגון סמכויות הכניסה והעיון, הסמכות לקיום החיובים על-ידי הרשות, הסמכות להטיל קנסות ועוד.

עובדי הלשכה המשפטית: יעל נטר.

גורמים מקצועיים שעבדו עם התחום: אפרים אברמזון ושות', משרד עורכי-דין, רסלר ושות', משרד עורכי-דין.

ה פעילות בתחום פניות הציבור, אירועים מיוחדים ופרסום

טליה בן-אבי, דוברת ועוזרת למנ"כל

פניות ציבור

הרשות השנייה רואה בפניות הציבור נושא חשוב ביותר, כחלק מתודעת מתן השירות לקהל הצופים והמאזינים לכלי התקשורת הנמצאים בפיקוחה. הרשות מאזינה לרחשי הציבור ומתייחסת לפניות מן הציבור כאחד הכלים המסייעים לה למלא את תפקידה הציבורי - פיקוח על תחנות שידור מסחריות.

ברשות מתקבלות פניות מהציבור הרחב בכל יום, משלושה מקורות שונים: פניות בכתב, פניות בע"פ (טלפוניות) ופניות באמצעות אתר האינטרנט. מרבית הפניות הן בקשות שונות למידע על השידורים או התייחסות לתכני שידור שונים. פניות אחרות הן תלונות אודות תכניות ופרסומות המשודרות בערוץ 2 או ברדיו האזורי. הפניות בכתב ובאינטרנט נענות כולן.

כאמור, הפניות הן מרכיב חשוב בעבודת הרשות, לכן הן מועברות אל גורמי הפיקוח ברשות לתשומת ליבם או לטיפולם, לפי העניין. ריכוז של פניות בעניין הנוגע לתכנית או פרסומת מסוימת מהווה שיקול נוסף ולעיתים מרכזי במערכת שיקוליה של הרשות ובדרך טיפולה בתכנים אלו.

נוסף למנגנון פניות הציבור פועל ברשות השנייה נציב תלונות. הנציב מטפל בתלונות המגיעות מהציבור והממוענות ישירות אליו (דוח הנציב על פעילותו מתפרסם בנפרד).

במשך שנת 1999 הגיעו לרשות 2,777 פניות: 327 פניות (13%) בכתב, 1,913 פניות (69%) בטלפון ו- 492 פניות (18%) באינטרנט.

להלן הנושאים בעניינם הגיעו מספר הפניות הרב ביותר:

1. **"היפים והאמיצים" - 1,050 פניות:**
למעלה מאלף תלונות הגיעו מהציבור במשך חודש מאי בעניין קיצור שידור הפרקים של "היפים והאמיצים" מ- 50 דקות ל- 25 דקות. במשך חודש יולי הגיעו תלונות נוספות על הורדת התכנית מן המרקע לגמרי.
2. **"משעל חם" - 121 פניות:**
מרבית הפניות היו טענות בדבר התייחסות לא הולמת של ניסים משעל למרואיינים שונים, ובעיקר על העדר תרבות דין בתוכניותיו.
3. **פרסומות - 92 פניות:**
הערות בעניין כמות הפרסומות בשידורי ערוץ 2, וכן הערות בעניין התכנים של פרסומות מסוימות.

4. "הבוקר עם גבי גזית ורבקה מיכאלי" – יום הבחירות לכנסת (17.5.99)

– 67 פניות:

התלונות שהגיעו ביום הבחירות טענו שהייתה תעמולת בחירות אסורה בתכנית הבוקר בעבור מפלגות ופוליטיקאים שונים.

התפלגות פניות הציבור עפ"י זכיינים

זכייין	1999		1998		1997		1996		1995		1994	
	מס' פניות	%	מס' פניות	%	מס' פניות	%	מס' פניות	%	מס' פניות	%	מס' פניות	%
טלעד	571*	26%	214	27%	380	34%	211	33%	259	26%	422	22%
קשת	664*	30%	166	21%	124	11%	126	20%	273	28%	871	46%
רשת	624*	28%	260	32%	482	43%	161	25%	231	23.3%	421	22%
חדשות	289	13%	113	14%	50	5%	109	17%	190	19%	97	5%
טלוויזיה לימודית	33	1%	34	4%	6	1%	21	3%	34	3.4%	101	5%
רדיו אזורי	51	2%	20	2%	67	6%	9	2%	3	0.3%	(-)	0%
סה"כ פניות	2,232	100%	807	100%	1,109	100%	637	100%	990	100%	1,912	100%

* ראה התייחסותנו לעיל בעניין "היפים והאמיצים".

התפלגות פניות הציבור לפי נושאים

זכייין	1999		1998		1997		1996		1995		1994	
	מס' פניות	%	מס' פניות	%	מס' פניות	%	מס' פניות	%	מס' פניות	%	מס' פניות	%
טכני	51	2%	68	5%	300	17%	126	12%	295	17%	966	36%
כללי	402	15%	285	22%	353	20%	232	21%	294	17%	652	24%
פרסומות	92	3%	120	9%	36	2%	97	9%	183	11%	130	5%
תכניות	2,232	80%	840	64%	1,056	61%	638	58%	953	55%	958	35%
סה"כ	2,777	100%	1,313	100%	1,745	100%	1,093	100%	1,725	100%	2,706	100%

אירועים

בשנה זו הפיקה הרשות את האירועים האלה:

1. **אירוע "זום" – מארס 1999**
תכנית התרבות "זום" בהפקת הרשות השנייה, זכתה לשבחים רבים, ולכן ערכו הרשות השנייה ו"רול הפקות" אירוע חגיגי, ובו הוקרנו ברצף מספר נבחר של תכניות "זום".
2. **הקרנת בכורה לסרט "קו השלום" – ספטמבר 1999**
הרשות השנייה הפיקה את סרטם של יהודה ליטני וילון גורביץ' "קו השלום". הסרט שרטט את קווי הדמיון והשוני בסכסוך הבריטי - אירי והישראלי - ערבי. הסרט הוגש לתחרות האקדמיה הישראלית לקולנוע וטלוויזיה לשנת 1999. במסגרת התחרות ערכו הרשות השנייה ו"נכון הפקות" הקרנת בכורה לסרט זה.
3. **פרידה ממנכ"ל הרשות השנייה – נחמן שי – דצמבר 1999**
נחמן שי כיהן כמנכ"ל הרשות 8 שנים. לרגל פרישתו ערכה לכבודו הרשות ערב פרידה ב"מוזיאון ישראל". לאירוע, במעמד שר התקשורת, הוזמנו חברי מועצת הרשות לדורותיה, ההנהלה, העובדים, נציגי הזכיינים של ערוץ 2 והרדיו האזורי ועמיתים לעבודה.

פעולות לטובת הציבור

בהיותה רשות ציבורית רואה הרשות השנייה מחויבות להתגייס למטרות חברתיות ותרבותיות. לכן פעלה הרשות בשנה זו בסוגיות האלימות והסובלנות, בעיקר על ידי קיום מסעות הסברה בנושאים אלה:

1. מסע פרסום נגד אלימות

במסע הפרסום הופקו 3 תשדירים בנושאים הקשורים לאלימות: אלימות בכבישים, אלימות במשחקי/מגרשי הספורט ואלימות במשפחה. מסע הפרסום שסיסמתו "תראה איך אתה נראה" התכוון להציג בפנינו מראה שתשקף את התנהגותנו ברגעי כעס.

2. מסע פרסום לעידוד סובלנות

במסע הפרסום הופקו 3 תשדירים שמטרתם עידוד הסובלנות בין קבוצות שונות בחברה הישראלית: דתיים - חילוניים, עולים - ותיקים, ערבים - יהודים.

3. תשדיר בנושא באג 2000

הרשות השנייה הפיקה ושידרה תשדיר לטובת הציבור בנושא באג 2000. מטרת התשדיר הייתה להגביר את מודעות הציבור לצורך בהיערכות הנדרשת לקראת בעיות שנצפו במערכות המחשבים במעבר לשנת 2000.

4. פרסומים שונים בעיתונים

הרשות פרסמה מודעות שונות ובהן, בין היתר, עמדות בסוגיות ציבוריות בעניין מילוי תפקידיה הציבוריים. לדוגמא, פורסמו מודעות המביאות לידיעת הציבור את הבעייתיות הכרוכה בפעילותן של תחנות הרדיו הפיראטיות.

5. הפקת דוח שנתי

בכל שנה החל משנת הפעילות הראשונה של הרשות (1994), מפיקה הרשות דוח ומפרסמת אותו בציבור. בדוח השנתי יש פירוט של פעילות הרשות בתפקידיה הציבוריים השונים. הדוח התפרסם בטרם נחקק חוק "חופש המידע", אשר נכנס לתוקפו ב- 1999 ומחייב רשויות ציבוריות וממשלתיות לדווח לציבור על פעולותיהן.

6. תשדיר לביסוס הרדיו האזורי

בשנת 1999 עסקה הרשות השנייה בהפקת מסע פרסום לביסוס מעמדו של הרדיו האזורי. במסע הפרסום נכללו 3 תשדירי טלוויזיה ו-3 ג'ינגלים ברדיו, שמטרתם להביא לידיעת הציבור את חשיבותו של הרדיו האזורי ככלי תקשורת אזורי.

הקרן לעידוד מחקרים בתחום התקשורת

הרשות השנייה ייסדה קרן לעידוד מחקרים בתחום התקשורת בנושאים הקשורים לפעילות הרשות. שנת 1999 הייתה השנה השלישית לפעילות הקרן. בשנה זו ניתנו תמיכות ל-13 מחקרים שעסקו בנושאים האלה:

1. תפקידו של עיתונאי חדשות בעידן המידע.
2. התקשורת הישראלית והשלכותיה על המגזר הערבי.
3. תקשורת וביטחון - יחסים שלא כדרך הטבע.
4. מגמות עתידיות במדיום הטלוויזיוני בישראל - המאבק על שמים פתוחים.
5. תהליכי מיסוד וקבלה של תחנות הרדיו החרדיות.
6. מיסטיקה ואמונות טפלות - העיתונות הכתובה והמשודרת בסוף המילניום.
7. חיזוי מידת הצלחתן של תכניות רדיו וטלוויזיה ברמת וודאות של 90% בעזרת תוכנת ה-PPK.
8. ייצוג נשים בתשדירי התעמולה של בחירות 99.
9. רמת התחכום של הבניית קונפליקטים פוליטיים בחדשות המדיה וע"י הקהל בישראל.
10. השפעות הטלוויזיה על אלימות בקרב ילדים ונוער - האם משפיעה ובאיזה כיוון.
11. הגבלות רגולטוריות על אחזקות צולבות בענף התקשורת - מהו ההסדר הראוי.
12. תולדות הטלוויזיה בישראל - מחקר היסטורי בסיסי ושיטתי.
13. אתיקה עיתונאית בשידור ברדיו ובטלוויזיה.

עובדי לשכת מנכ"ל: אפרת בן-יצחק, שמחה ברוך, דוד וקנין, יעל ירושלמי, רוזי פרסטיא, תניה צינדורף.

גורמים מקצועיים שעבדו עם התחום: "אשד-שיזף" - יחסי ציבור, "דחף אחד" - משרד פרסום, "אלתן שירותי תקשורת חזותית בע"מ".

הפעילות בתחום סקרי הצפייה וסקרי ההאזנה

הרשות השנייה לטלוויזיה ולרדיו מקיימת סקרי צפייה בערוץ 2 וסקרי האזנה לתחנות הרדיו האזורי בהתאם למחויבותיה על פי חוק הרשות השנייה, סעיף 82(א):

“(7) לקיים במועדים שייקבעו סקרי צפייה והאזנה לשידורים, ולהודיע ברבים את תוצאות הסקרים.”

סקרים הם מכשיר רב עוצמה למדידת פעילות הגוף הנסקר, בעיקר בשלושה היבטים:

- א. מספר הצופים/המאזינים לאורך זמן (מגמות: עלייה, ירידה, ללא שינוי).
- ב. שביעות רצון הצופים/המאזינים מהשידורים.
- ג. פרופיל הצופה/המאזין.

סקרי צפייה

אילת מצגר, מנהלת הפיקוח על הפרסומות ואחראית על סקרים

א. הוועדה הישראלית למדרוג

ועדת המדרוג הישראלית היא מיזם משותף שחברים בו הרשות השנייה, רשות השידור, המועצה לשידורי כבלים ולשידורי לוויין, הטלוויזיה החינוכית, זכייני ערוץ 2, האיגוד הישראלי לפרסום ואיגוד המפרסמים בישראל. לרשות שני נציגים בוועדה. הוועדה מבצעת את מדידת שיעורי הצפייה בשידורי הטלוויזיה בישראל בעזרת חברת “טל גאל”, שזכתה במכרז שפרסמה הוועדה לצורך הפקת נתוני המדרוג. הבדיקה מתבצעת באמצעות מדי צפייה (People Meters) המותקנים בבתיים של כ-400 חברי פאנל, המייצג את אוכלוסיית מדינת ישראל, ואשר נבחרו מתוך סקר כינון ארצי שהקיף 6,800 נסקרים. נתונים מדויקים של צפייה בקרב 385 בתי אב זורמים במשך היום למערכת המחשב המשוכללת של חברת “טל גאל” בכל יום, וחברי הוועדה מקבלים דוחות מפורטים בפילוחים המבוקשים של האוכלוסייה.

לרשות מספר תוכנות שמאפשרות קבלת מידע מגוון שאופיו ורמת הפירוט שלו משתנים מתוכנה לתוכנה בעניין הצפייה בתכניות ובפרסומות בערוץ 2, וכן הצפייה בערוצי שידור אחרים במדינת ישראל.

הוועדה מפרסמת אחת לשבוע דוח ובו התכניות הנצפות ביותר בטלוויזיה בערוצים 1 ו-2.

במשך השנה הצטרפו מספר ערוצי שידור זרים כרוכשי מידע מחברת “טל גאל”. ערוצים אלו הם NTV, ORT, Star World, VH1, MTV וערוץ האופנה בכבלים.

שאיפת הוועדה היא כי במשך שנת 2000 יצטרפו גורמים נוספים למערך המדרוג, הן כרוכשי מידע והן כחברים חדשים בוועדה.

כמו כן קיבלה הוועדה החלטה להגדיל את פאנל בתי האב לכ-450 בתי אב, כדי לאפשר ביצוע של פילוחים מפורטים ומדויקים יותר גם של קבוצות אוכלוסייה קטנות.

ב. סקר עמדות הציבור

הרשות ביצעה בחודשים יוני ודצמבר, בעזרת חברת "גאלופ", שני סקרים מקיפים לבדיקת עמדות הציבור על שידורי ערוץ 2, ערוץ 1 וערוצי הכבלים. הסקרים התבצעו בקרב מדגם של למעלה מ-1,000 מרואיינים מעל גיל 14 מקרב אוכלוסיית מדינת ישראל. המדגם כלל יהודים, ערבים ועולים ממדינות חבר העמים.

השאלות שנשאלו בסקרים התבססו על בדיקות מקדימות ומעמיקות של קבוצות מיקוד שבדקו קבוצות אוכלוסייה שונות, המייצגות את האוכלוסייה היהודית, הערבית ויוצאי מדינות חבר העמים בישראל. בעזרת המידע שנלמד משיחות עם קבוצות אלו, נבנה שאלון ובו נבדקו הסוגיות שביקשה הרשות לבדוק.

ממצאי הסקרים מלמדים, שערוך 2 הוא ערוץ צפייה עיקרי בעבור כלל הציבור בישראל.

ערוץ 2 נמצא מועדף לצפייה על ערוץ 1 וערוצי הכבלים במגוון תכניות ובמיוחד בתכניות המובילות בשיעורי הצפייה: תכניות בידור ואירוח, תכניות תעודה ותחקיר ותכניות אקטואליה ופוליטיקה. ערוצי הכבלים נמצאו מועדפים בקטגוריית סרטי הקולנוע ובתכניות ספורט. יש לציין, כי חלה ירידה כללית בשיעורי הצפייה בכל הערוצים במהלך התקופה שבין יוני לדצמבר.

להלן תמצית הממצאים:

ערוצי כבלים		ערוץ 1		ערוץ 2		פרמטר נמדד
דצמבר	יוני	דצמבר	יוני	דצמבר	יוני	
62%	67%	35%	44%	69%	80%	צופה בערוץ לעיתים קרובות או קרובות מאוד
12%	11%	9%	13%	56%	58%	מעדיף תכניות בידור ואירוח
8%	7%	26%	24%	45%	56%	מעדיף תכניות אקטואליה
13%	15%	6%	7%	50%	49%	מעדיף סדרות דרמה וקומדיה ישראליות
54%	56%	8%	9%	24%	23%	מעדיף סרטי קולנוע
17%	27%	14%	15%	49%	35%	מעדיף סרטי תעודה ותחקיר
35%	29%	9%	8%	14%	24%	מעדיף תכניות ספורט
-	-	34%	31%	50%	55%	מעדיף את מהדורת החדשות

תפיסת תדמית

תדמיתו של ערוץ 2 נמצאה גבוהה במרבית התכונות שנבחנו מתדמיתם של ערוצי הכבלים וערוץ 1. ערוץ 2 נתפס כמבדר, חדשני ומשפיע על התרבות הישראלית.

להלן תמצית הממצאים:

ערוצי כבלים		ערוץ 1		ערוץ 2		פרמטר נמדד
דצמבר	יוני	דצמבר	יוני	דצמבר	יוני	
26%	27%	5%	5%	56%	58%	נתפס כערוץ מבדר
9%	8%	31%	33%	41%	41%	משקף את התרבות הישראלית
11%	12%	22%	21%	45%	44%	משפיע על התרבות הישראלית
34%	25%	16%	19%	28%	36%	מספק איכות גבוהה
18%	לא נמדד	45%	לא נמדד	17%	לא נמדד	חינוכי
34%	לא נמדד	12%	לא נמדד	32%	לא נמדד	מייצג צרכים

פרסומות וקדימונים

בערוץ 2 נבחנו עמדות הצופים גם בנושאי פרסומות וקדימונים (Promo).

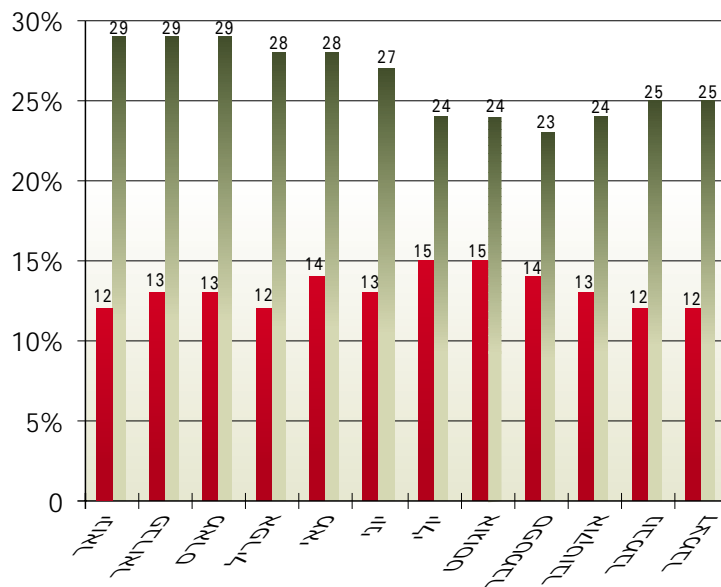
להלן תמצית הממצאים:

ערוץ 2		פרמטר נמדד
דצמבר	יוני	
37%	47%	סבור, כי הפרסומות מסייעות בקבלת החלטות קנייה
40%	40%	סבור במידה רבה, כי הפרסומות עשויות בטוב טעם
66%	67%	סבור במידה רבה, כי הפרסומות הן גורם מפריע בצפייה
80%	לא נמדד	סבור במידה רבה, כי הפסקת הפרסומות ארוכה מדי
40%	41%	סבור במידה רבה, כי הקדימונים בערוץ 2 הם גורם מפריע בצפייה
63%	63%	סבור במידה רבה, כי הקדימונים מספקים מידע בעניין מועד ותוכן התכניות בערוץ 2
56%	57%	סבור במידה רבה, כי הקדימונים חוזרים על עצמם

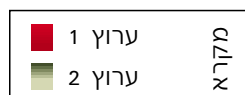
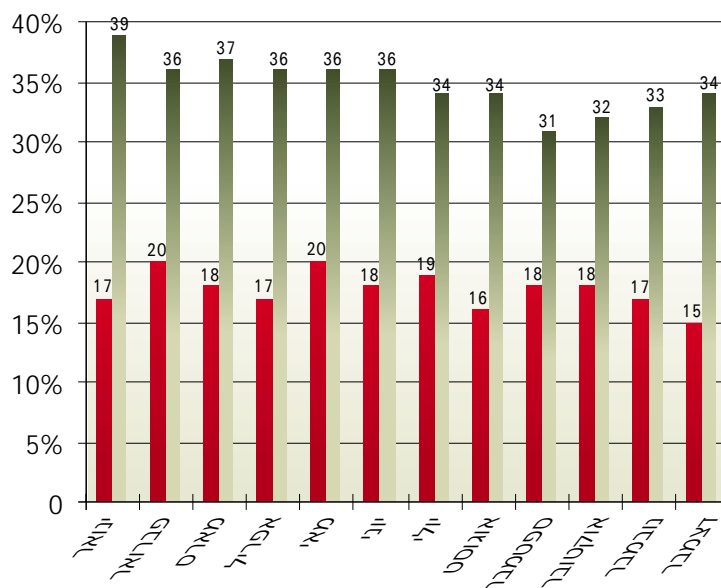
נתח הצפייה בטלוויזיה

נתח הצפייה בטלוויזיה משקף את אחוז האנשים מתוך צופי הטלוויזיה שצופים בערוץ. מהטבלאות הבאות ניתן לראות שנתח הצפייה בערוץ 2 גבוה בהרבה מזה של ערוץ 1. הנתון המוצג הוא ממוצע נתח הצפייה בכל חודש בשנת 1999, בכל שעות היום, ובמיוחד בשעות צפיית השיא.

בין השעות 06:00 - 24:00

בין השעות 20:00 - 23:00

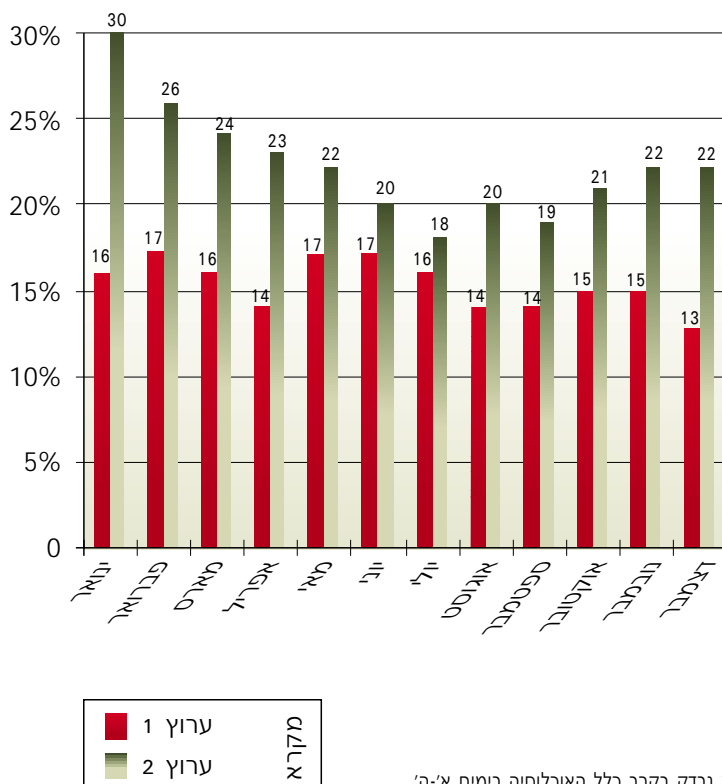

* נבדק בקרב כלל האוכלוסייה בכל ימי השבוע.

שיעורי צפייה: "החדשות" מול "מבט לחדשות"

טבלה זו מציגה את אחוז האוכלוסייה הצופה בחדשות ערוץ 2 לעומת האחוז באוכלוסייה הצופה ב"מבט" (חדשות ערוץ 1). לרוב, שיעור הצפייה בחדשות ערוץ 2 גבוה בהרבה מזה של "מבט", וניתן לראות שבתקופת הקיץ הצפייה יורדת, בשני הערוצים.

* נבדק בקרב כלל האוכלוסייה בימים א-ה.

סקרי האזנה - הרדיו האזורי

נאוה בת-צור (שטראוס), סמנכ"ל לענייני רדיו

בשנת 1999 קיימה הרשות השנייה שלושה סקרי האזנה, באמצעות חברת "מדגם", ונועדו למדידה כמותית של מאזיני הרדיו האזורי (Share ו- Rating).

הסקרים התקיימו בשיטת ה- Recall, שבה שחזרו הנשאלים טלפונית את האזנתם לרשתות הרדיו השונות, ביום שקדם לריאיון עימם. בכל סקר השתתפו כ- 4,600 נשאלים בפיזור ארצי ואזורי מייצגים באוכלוסייה היהודית בישראל, וכ- 700 נשאלים באוכלוסייה דוברת הערבית - מדגם מייצג בפיזור בצפון הארץ, כדי למדוד כמותית את מאזיני תחנת "רדיו 2000".

הסקרים התקיימו במועדים האלה: מאי 1999, אוקטובר 1999, דצמבר 1999. מועדים אלו נבחרו, בהתאמה למועדים, שבהם נעשו הסקרים בשנים קודמות ובהתחשב באירועים בלוח השנה, כגון: ימי חג, חופשת הקיץ, כדי שניתן יהיה לקבל מגמה כללית - ולא רק נקודתית - על ההתפתחויות בהאזנה לרדיו בכלל ולרדיו האזורי בפרט.

עיקר הממצאים (ראו גם תרשימים):

- 1. סה"כ האזנה לתחנת רדיו כלשהי בשנת 1999** - במגמת ירידה (למשל בגילאי +18: 72.2% - במאי; 71.2% - באוקטובר; 69.6% - בדצמבר).
- 2. סה"כ האזנה לרדיו אזורי** - נשמר שיעור ההאזנה הגבוה בשנת 1999, בתנודות קלות. למשל, לגילאי +18: 19% - במאי; 21.5% - באוקטובר; 18.8% - בדצמבר. בהשוואה לתקופות שנה מקבילות - קיימת עלייה ברורה בהאזנה לרדיו (13.3% בדצמבר 1998 לעומת 18.8% בדצמבר 1999).
- 3. הרדיו האזורי הוא רדיו לצעירים** - בגילאי +10, במונחים ארציים, הרדיו האזורי הוא המואזן ביותר מכל תחנות הרדיו (למעט רשת ב' שהיא בעלת אחוזי האזנה זהים, כנראה בגלל האזנת המבוגרים). מדובר ברשתות אשר בשידוריהן מתחרות בתחנות האזוריות (גל"צ, גלגל"צ, רשת ג'), והרדיו האזורי גובר עליהן בצורה ברורה.
- 4. הרדיו האזורי שומר על מגמת עלייה במשך שנות שידוריו** - בניתוח על-פי תקופות במשך 4 שנות השידורים של תחנות הרדיו האזורי. (ראו תרשימים "שיעורי האזנה לרדיו האזורי בשפה העברית - השוואה בין תקופות לפי שנים").
- 5. האזנה לשידורי הרדיו בשפה הערבית** - במקביל לסקרים המבוצעים בעבור הרדיו האזורי בשפה העברית, מקיימת הרשות השנייה סקרי האזנה לשידורי הרדיו בשפה הערבית, בצפון הארץ, אזור שידוריה של תחנת הרדיו האזורי "רדיו 2000".
  - 5.1** ממוצע האזנה לתחנה זו באזור זיכיונה במשך שנת 1999, בגילאי +18, נע בימי חול בסביבות 21%. ממוצע האזנה זה נמוך בהשוואה לשנת 1998, שעמד על כ- 28%, כנראה עקב הקשיים שעימם התמודדה התחנה.
  - 5.2** שיעור ההאזנה הממוצע לשנה, לשידורים בשפה הערבית, נמצא במגמת עלייה: בשנת 1998 היה שיעור ההאזנה 61.6%, ובשנת 1999 65.8%.

יש להעיר כי:

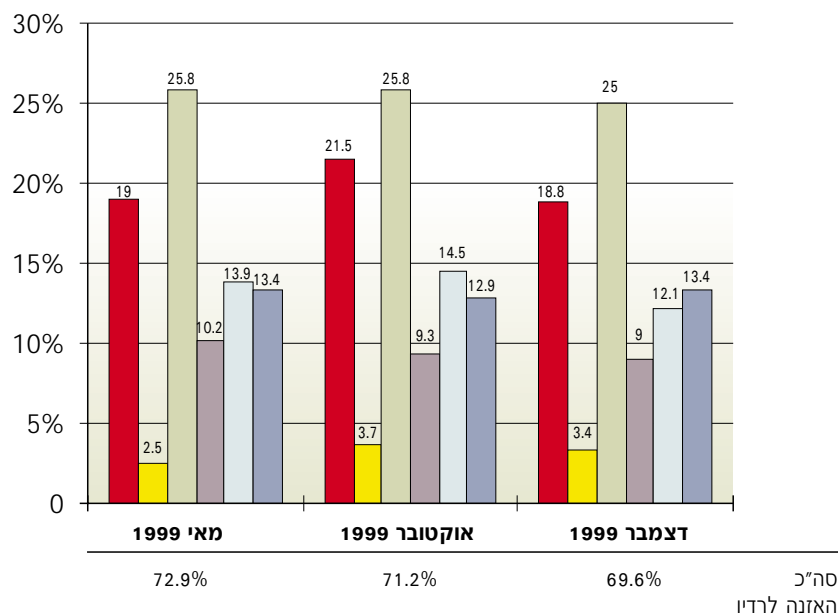
א. הניתוחים שלעיל עוסקים בשיעורי ההאזנה לתחנות האזוריות במונחים ארציים. בתוך שיעורים אלה ייתכנו הבדלים בין התחנות בהשוואה ביניהן במשך השנים והתקופות (גידול בהאזנה למספר תחנות וירידה באחרות).

ב. במשך השנה נעשו סקרי האזנה נוספים (שלא באמצעות הרשות השנייה) בשתי שיטות נוספות: TGI (יומנים) באמצעות חברת "טלסקר", ו- SSI (מחשבים נישאים) באמצעות חברת "גאלופ". בשתי השיטות נרשמו שיעורי האזנה גבוהים לתחנות הרדיו האזורי. במקרים מסוימים שיעורים אלה עוברים הן את שיעורי ההאזנה לרשת ב' ובוודאי את אלו של רשת ג' ושל התחנות הצה"ליות, במונחים ארציים ובחלקם גם במונחים אזוריים. כמו כן, מקיימת רשות השידור סקרי האזנה משלה.

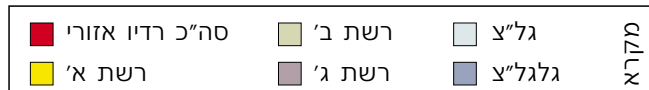
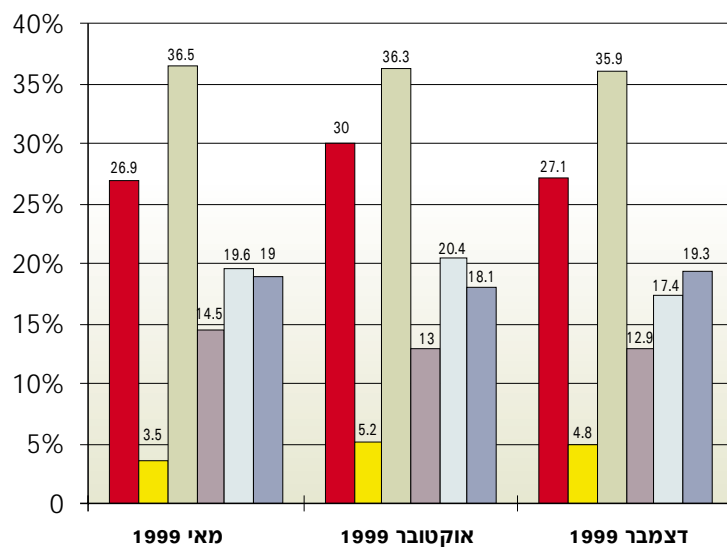
שיעורי האזנה לתחנות רדיו בשפה העברית

בימים א'-ה', בגילאי +18

שיעורי האזנה מכלל האוכלוסייה (Rating)

שיעורי האזנה מכלל המאזינים (Share)

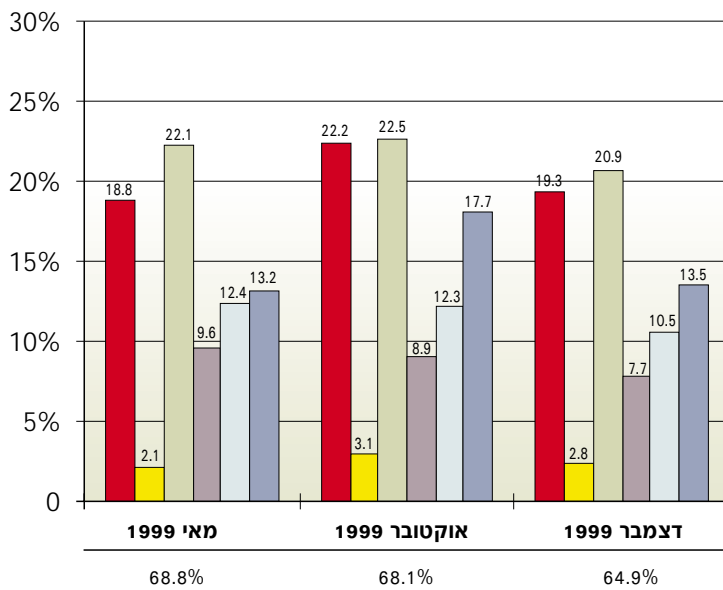

שיעורי האזנה לתחנות רדיו בשפה העברית

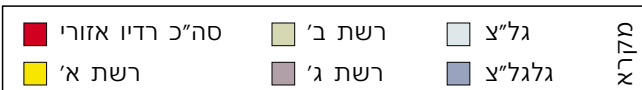
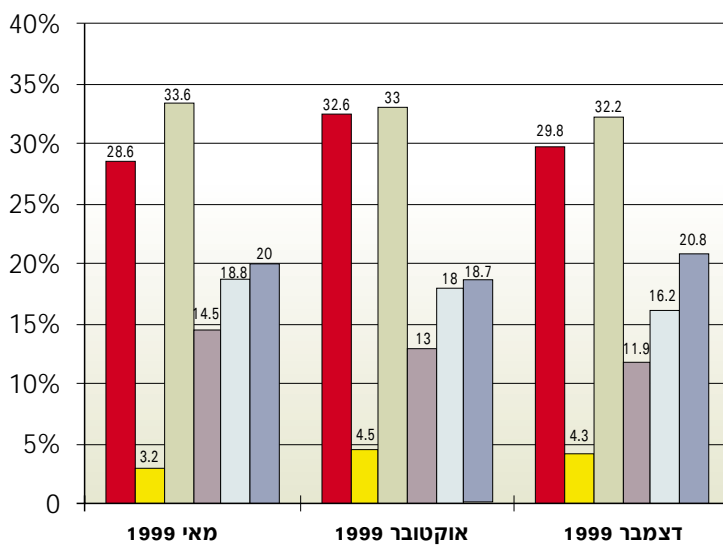
בימים א'-ה', בגילאי +10

שיעורי האזנה מכלל האוכלוסייה (Rating)

סה"כ האזנה לרדיו

שיעורי האזנה מכלל המאזינים (Share)

שיעורי האזנה לרדיו האזורי בשפה העברית

בימים א'-ה', בגילאי +18

השוואה בין תקופות ולפי שנים

